

Forslag

til

Lov om ændring af lov om plantenyheder og lov om planter og plantesundhed m.v.

(Opgaver i forbindelse med sortslistegodkendelse og certificering, herunder delegation til private aktører samt gebyrfinansiering af visse af opgaverne)

§ 1

I lov om plantenyheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 10 af 4. januar 2017, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 3, 2. pkt., ophæves.
2. I § 5 udgår »eller afprøvningsmateriale«.
3. I § 9, stk. 1, ændres »foranstalter« til: »kræver«.
4. § 9, stk. 2, affattes således:
»Stk. 2. Afprøvning af om en sort kan anses for at opfylde betingelserne for at opnå beskyttelse skal foretages af en privat juridisk person, der er udpeget hertil i medfør af § 5 a, stk. 1, i lov om planter og plantesundhed m.v.«.
5. I § 19, stk. 2, ændres »Stk. 2« til: »Stk. 1«.
6. I § 22, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:
»Ministeren kan herunder fastsætte, at nævnets sekretariatsfunktion helt eller delvis udøves af en privat juridisk person, og at den private juridiske person som led i sekretariatsfunktionen kan træffe forvaltningsafgørelser på nævnets vegne.«.
7. I § 25, nr. 1, udgår »samt til hel eller delvis dækning af udgifter ved afprøvning, jf. § 9, stk. 2,«.
8. I § 28 ændres »stk. 3« til: »stk. 1«.

§ 2

I lov nr. 58 af 28. januar 2020 om planter og plantesundhed m.v. foretages følgende ændringer:

1. I § 5 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Ministeren kan i regler fastsat efter stk. 1 om godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortsliste og om certificering af planteformeringsmateriale, fastsætte regler om, at afgørelser træffes af det Plantenyhedsnævn, der er nedsat i medfør af § 22 i lov om plantenyheder.«

2. Efter § 5 indsættes før overskriften:

»§ 5 a. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan udpege private juridiske personer, der skal foretage afprøvning af sorter til brug for sortslistegodkendelse og certificering i medfør af regler fastsat efter § 5.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om udpegning efter stk. 1, herunder om kriterier og vilkår for udpegning, om ansøgningsprocedure og om tilbagekaldelse og ophør af en udpegning.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om en ordning, hvorefter private juridiske personer kan udpeges til at udføre officiel avlskontrol og prøvetagning i medfør af regler fastsat efter § 5.«

3. I § 13 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Ministeren kan i regler fastsat efter stk. 1 fastsætte nærmere regler om den private juridiske persons opkrævning af gebyr i forbindelse med opgaver henlagt i medfør af § 22, stk. 2.«

4. I § 22 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan henlægge løsning af visse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og afgørelsesvirksomhed, som følger af regler fastsat i medfør af §§ 4, 5, 15 og 19, vedrørende autorisation og registrering af professionelle operatører, godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortsliste og klassificering og godkendelse til salg, samt om tilsyn og kontrol med overholdelsen af disse regler og om offentliggørelse af kontrolresultater til en privat juridisk person. Den private juridiske person er undergivet ministerens tilsyn med hensyn til de opgaver, som denne har fået henlagt.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 3

Loven træder i kraft den 15. maj 2020.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Udpegning af private juridiske personer til afprøvning til brug for sortslistegodkendelse og kontroldyrkning til brug for certificering
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2 Udpegning af private juridiske personer til officiel prøvetagning og officiel avlskontrol
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3 Henlæggelse af afgørelseskompetencen i forbindelse med sortslistegodkendelse og certificering af frø m.v. til Plantenyhedsnævnet
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.4 Henlæggelse af visse opgaver til en privat juridisk person
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.5. Gebyrfinansiering i forbindelse med sager for Plantenyhedsnævnet og for opgaver, der er henlagt til en privat juridisk person.
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lov om planter og plantesundhed, jf. lov nr. 58 af den 28. januar 2020 (herefter planteloven) skal bidrage til at sikre et højt plantesundhedsniveau i Danmark i forbindelse med produktion af og handel med planter. Det er med hjemmel i plantelovens § 5, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter regler om produktion og handel med planter, herunder om afprøvning og godkendelse af sorter af landbrugs- og havebrugsplantearter med henblik på optagelse på sortsliste. Det er også med hjemmel i lovens § 5, at ministeren fastsætter regler om certificering af planteformeringsmateriale af markfrø, sædekorn og grønsagsfrø.

Lov om plantenyheder, jf. lbkg. nr. 10 af 4. januar 2017, (herefter plantenyhedsloven) regulerer den immaterielle beskyttelse af nye plantesorter. Loven skal dermed sikre, at planteforædlere kan opnå immaterielle rettigheder over deres fremavlede (forædlede), nye plantesorter, herunder begrænsning af brugen og betaling af licens for brug. Samtidig stiller loven betingelser for, hvornår en sort kan anses for at være ny, og dermed opnå beskyttelse.

En række af de opgaver, der følger af planteloven og plantenyhedsloven, og som vedrører certificering af planteformeringsmateriale og sortsadministration, er delegeret til TystofteFonden i medfør af tekstanmærkning 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven.

Det er således TystofteFonden, der siden 2015 har forestået afprøvningen af sorter med henblik på optagelse på den danske sortsliste. Det er også TystofteFonden, der som grundlag for certificering af et parti af en given sort, foretager kontroldyrkning af udlægspartier og kontrollerer marker, hvor der sker opformering af frø og sædekorn samt prøvetagning af de færdige partier. Og endeligt er det TystofteFonden, der forestår vær디아fprøvning af nye plantesorter, officiel avlskontrol og stikprøvekontrol relateret til autoriseret avlskontrol og laboratorieanalyse af partier af sædekorn og frø.

TystofteFonden er en erhvervsdrivende fond, som blev stiftet den 1. december 2014 af det daværende Fødevarerministerium sammen med otte fonde og virksomheder inden for frø- og sædekornsbranchen.

Fonden har i henhold til vedtægterne til formål at drive og udvikle virksomhed med sortsafprøvning, herunder dyrkning og afprøvning af sorter med henblik på bl.a. efterfølgende myndighedsgodkendelse eller optagelse på sortsliste. Derudover kan fonden drive virksomhed inden for certificering, certifikatudstedelse, audit og andre aktiviteter vedrørende afprøvning og godkendelse af sorter og planteformeringsmateriale. Fondens kan i den forbindelse gennemføre forsknings- og udviklingsprojekter

Fondens bestyrelse er sammensat af repræsentanter fra en bred kreds af branchen. Bestyrelsen består iflg. vedtægterne af 5-7 medlemmer, der udpeges af Landbrug & Fødevarer (ét medlem), S sammenslutningen af Danske Sortsejere (to medlemmer), Dansk Frøhandlerforening (ét medlem) og medarbejderne (ét medlem). Derudover kan der udpeges 1-2 medlemmer af de ovenfor udpegede 5 medlemmer i forening.

I forbindelse med uddelegeringen af opgaver til TystofteFonden er tekstanmærkning 167 blevet administreret således, at TystofteFonden har opkrævet betaling fra virksomhederne efter priser, som TystofteFonden selv fastlagde, for udførelsen af nogle af de tildelerede opgaver. En sådan prisfastsættelse har ikke været hjemlet i det omfang, der er tale om opgaver, der har karakter af en pligtmæssig ydelse.

For at rette op på dette, udstedte ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling d. xx. bkg. om ... Med bekendtgørelsen blev samtlige opgaver, der med hjemmel i tekstanmærkning 167 til § 24 i finansloven er delegeret til TystofteFonden, gebyrbelagt.

Miljø- og Fødevarerministeriet vurderer dog, at det ikke er hensigtsmæssigt at gebyrbelægge samtlige ydelser, der er delegeret til TystofteFonden. Ministeriet finder i stedet, at der skal etableres en mere permanent ordning, der på den ene side skaber de bedste muligheder for en fleksibel prisstruktur for de opgaver, der ikke har karakter af myndighedsudøvelse, og på den anden side sikrer statslig kontrol med prisfastsættelsen for de opgaver, der er myndighedsudøvelse, og som virksomhederne pligtmæssig skal rekvirere hos den private juridiske person, der har fået opgaven tildeleret.

Lovforslaget muliggør derfor en model, hvor de myndighedslignende opgaver inden for certificering kan delegeres til en privat juridisk person, der får hjemmel til at opkræve et gebyr for løsningen. Gebyrets størrelse fastsættes af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling.

Der henvises herved til pkt. 2.4 og 2.5.

Modellen muliggør endvidere, at ministeren kan udpege flere virksomheder til at varetage opgaver vedrørende afprøvning af sorter til brug for sortlistegodkendelse og kontroldyrkning, prøvetagning og avlskontrol til brug for certificering, og at disse som følge heraf frit og på lige konkurrencevilkår kan fastsætte prisen for løsningen.

Der henvises herved til pkt. 2.1 og 2.2.

Da der med denne løsningsmodel kan være flere aktører, der konkurrerer på markedet for afprøvning af nye sorter, og da TystofteFonden kan være én af disse aktører, rummer lovforslaget også mulighed for, at ministeren, af hensyn til den lige konkurrence, delegerer kompetencen til at træffe afgørelse om godkendelse af sorter på sortlisten og certificering til Plantenyhedsnævnet i stedet for TystofteFonden, der i dag har fået henlagt afgørelseskompetencen.

Der henvises herved til lovforslagets pkt. 2.3.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Udpegning af private juridiske personer til afprøvning til brug for sortlistegodkendelse og kontroldyrkning til brug for certificering

2.1.1. Gældende ret

Efter plantelovens § 5 fastsætter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling regler om produktion og handel med planter, herunder om afprøvning og godkendelse af sorter af landbrugs- og havebrugsplantearter med henblik på optagelse på sortsliste.

Efter plantelovens § 6, stk. 2, fastsætter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling regler om en officiel fortegnelse over godkendte sorter af landbrugsplante-, frugtplante- og grønsagsarter (sortslisten).

Af bemærkningerne til planteloven, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 84 som fremsat, side 78 følger, at det er hensigten at udnytte bemyndigelsen til at gennemføre de markedsdirektiver, der bl.a. regulerer navngivning af sorter af landbrugs- og havebrugsplantearter og oprettelse af officielle fortegnelser over godkendte sorter.

Det er derfor hensigten at fastsætte regler om betingelser for godkendelse af sortsnavne og registrering af disse, anmeldelse og optagelse af sorter på sortslisten og anmeldelse og optagelse af godkendte bevoksninger på kåringslisten.

Det følger endvidere, at det forventes, at opgaverne inden for sortsadministration af landbrugs- og havebrugsplantearter fortsat henlægges til TystofteFonden, jf. tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2019.

Ifølge tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2019 kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling bl.a. henlægge opgaver inden for certificering af planteformeringsmateriale og sortsadministration til en privat juridisk person. Ministeren kan herunder overlade til den private juridiske person at løse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, dels delegere kompetence til at træffe forvaltningsafgørelser til den juridiske person.

Det fremgår af anmærkningerne til tekstanmærkningen, at hensigten med bestemmelsen er at kunne henlægge opgaver omkring forvaltning af planteformeringsmateriale, herunder sortsafprøvning, til en privat juridisk person tættere på de erhverv, der efterspørger de pågældende ydelser. Der er således åbnet mulighed for, at sortsafprøvningen og de opgaver, der naturligt hænger sammen med varetagelsen heraf, kan udføres af en privat juridisk person, f.eks. en erhvervsdrivende fond, som samtidig skal være uafhængig af økonomiske og kommercielle interesser i de virksomheder, hvis materiale den private juridiske person skal afprøve.

Bemyndigelsen er bl.a. udnyttet i § 3 i bekendtgørelse nr. 1406 af 30. november 2018 om en fortegnelse over godkendte sorter af landbrugsplante-, frugtplante- og grønsagsarter (sortslisten) (herefter sortslistebekendtgørelsen), hvorefter TystofteFonden optager en sort på sortsliste, hvis der på grundlag af en officiel afprøvning hos TystofteFonden eller hos en tilsvarende akkrediteret institution i en anden EU medlemsstat, herunder især ved prøvedyrkning, kan konstateres, at sorten er selvstændig, ensartet, stabil og har en tilfredsstillende dyrkningsværdi konstateret ved prøvedyrkning i Danmark.

Bemyndigelsen i tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2019 er endvidere udnyttet i forbindelse med certificering af frø i bekendtgørelse nr. 1365 af 11. december 2019 om markfrø (herefter markfrøbekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 1366 af 11. december 2019 om sædekorn (herefter sædekornsbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 1367 af 11. december 2019 om grønsagsfrø (herefter grønsagsfrøbekendtgørelsen). Det følger af markfrøbekendtgørelsens § 25, stk. 1, sædekornbekendtgørelsens § 24, stk. 1, og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 21, stk. 1, at et parti af sædekorn eller frø først må sælges, når det er certificeret. Ifølge markfrøbekendtgørelsens § 12 skal en virksomhed, der ønsker et frøparti certificeret, foranledige at en prøve, der er udtaget af partiet, efter bekendtgørelsens § 8, kontroldyrkes med henblik på konstatering af, om partiet overholder normerne i bekendtgørelsens bilag 3 og 5 for sortsægthed og indhold af anden sort. Denne kontroldyrkning kan ifølge bekendtgørelsens § 12, stk. 3, foretages af TystofteFonden eller af myndigheden i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller medlemsstat af det Europæiske Økonomiske Samarbejde. Resultatet af kontroldyrkningen skal indsendes til TystofteFonden senest den 15. august i det år, hvor resultatet foreligger, og indeholde oplysninger som nærmere opregnet i bekendtgørelsens bilag 12.

Tilsvarende regler for kontroldyrkning findes i sædekornsbekendtgørelsens § 12 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 16.

TystofteFonden varetager således også opgaver vedr. certificering af planteforneringsmateriale m.v. Som grundlag for certificeringen foretages kontroldyrkning af udlægspartier, kontrol af marker, hvor der sker opformering af frø og sædekorn samt prøvetagning af de færdige partier. Disse kontrolopgaver har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. Væsentlige dele af denne kontrol varetages i dag af andre private aktører.

Delopgaver udføres helt eller delvist af underleverandører til TystofteFonden. Officiel prøvetagning af frø udføres af Baltic Control Certification A/S, som i sin tid har vundet opgaven i et udbud fra Plantedirektoratet med overtagelse november 2011. Aftalen er siden forlænget i to omgange med udløb november 2017. TystofteFonden har efterfølgende forlænget kontrakten med Baltic Control Certification A/S.

Det drejer sig desuden om værdiafprøvning af nye plantesorter, officiel avlskontrol og stikprøvekontrol relateret til autoriseret avlskontrol og laboratorieanalyse af partier af sædekorn og frø. Værdiafprøvning sker i samarbejde med SEGES og forædlere, som stiller forsøgsarealer til rådighed. Der er desuden et samarbejde med SEGES om gensidig adgang til hinandens forsøgsresultater for værdiafprøvningen. Forædlerne kan dog frabede sig offentliggørelse af forsøgsresultaterne. I forbindelse med værdiafprøvning udføres diverse analyser ved andre laboratorier.

Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med, at TystofteFonden opfylder kravene til sortsafprøvning som beskrevet i Rådets direktiv 2002/53/EF af 13. juni 2002 om den fælles sortsliste over landbrugsplanter (herefter sortslistedirektivet) og Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø, samt de til enhver tid gældende regler og praksis på området.

Endvidere føres der tilsyn med, at TystofteFonden opfylder kravene til certificering som beskrevet i Rådets direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter, Rådets direktiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med sædekorn, Rådets direktiv 2002/54/EF af 13. juni 2002 om handel med bederoefrø, Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø og Rådets direktiv 2002/57/EF af 13. juni 2002 om handel med frø af olie- og spindplanter. Fonden skal efter anmodning udlevere alle oplysninger om fondens aktiviteter, som Landbrugsstyrelsen finder relevante for tilsynet.

Kravene til sortsafprøvning fremgår af § 3 i sortslisestebekendtgørelsen, hvorefter en sort skal være selvstændig, ensartet og stabil (SES) og have en tilfredsstillende dyrkningsværdi (VP eller værdiafprøvning). Kravene for godkendelse af bevaringssorter og hobbysorter fremgår af bekendtgørelsens §§ 7-8, hvorefter sorten bl.a. ved en identitetsafprøvning i tilstrækkelig grad opfylder kravene i § 3 om selvstændighed, ensartethed og stabilitet.

Tekstanmærkingen supplerede § 3, stk. 1, i den tidligere lov om frø, kartofler og planter, jf. lovbekendtgørelse nr. 12 af 4. januar 2017, hvorefter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kunne bemyndige offentlig- eller privatretlige juridiske og fysiske personer til på sine vegne og på nærmere fastsatte vilkår at varetage nærmere angivne offentlige kontrol- og tilsynsfunktioner i medfør af loven.

Denne hjemmel er ikke videreført i planteloven i samme form, idet muligheden for at henlægge løsning af opgaver til private juridiske personer efter plantelovens § 22, stk. 1, er begrænset til opgaver om sagsbehandlingskridt i forbindelse med kontrol og prøvetagning på læggekartoffelområdet.

2.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Miljø- og Fødevareministeriet finder det hensigtsmæssigt, at opgaver i forbindelse med sortslisestegodkendelse, plantenyhedsbeskyttelse og certificering af planteforneringsmateriale, der ikke har karakter af myndighedsudøvelse, fremadrettet kan løses af private juridiske personer på baggrund af en fri prisfastsættelse.

Det drejer sig i det væsentlige om opgaver vedrørende sortsafprøvningen i forbindelse med sortslisestegodkendelse og kontroldyrkning i forbindelse med certificering af planteforneringsmateriale m.v.

Den nugældende ordning, hvor TystofteFonden som privat juridisk person har fået tildelt kompetencen ved lov, har navnlig sikret den fornødne tekniske ekspertise i aktiviteterne, ligesom den har muliggjort udvikling og innovation i samspil med erhvervet. Erfaringerne har vist, at det i høj grad opleves som en positiv ting i erhvervet, at afprøvningsaktiviteterne er underlagt markedsmekanismer.

Den nuværende ordning, hvor sortsafprøvningen til brug for både sortslisestegodkendelse, plantenyhedsbeskyttelse og frøcertificering er henlagt til TystofteFonden i medfør af lov, betyder imidlertid, at det ikke er muligt for andre aktører at udbyde ydelserne i Danmark. Det

gør det vanskeligt for TystofteFonden at fastsætte priserne på sortsafprøvning efter udbud og efterspørgsel, hvilket igen vanskeliggør udvikling og innovation inden for området.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder det på den baggrund hensigtsmæssigt at indføre en ordning, hvor officiel afprøvning i Danmark også kan foretages af andre private aktører end TystofteFonden, som opfylder nærmere bestemte krav om bl.a. ekspertise og akkreditering m.v. Sortsafprøvning og kontroldyrkning bør efter ministeriets opfattelse i videst muligt omfang betragtes som en ydelse, der købes på markedet, og ikke som en opgave, der er henlagt til én bestemt aktør.

Både sortslistedirektivet og markedsdirektiverne stiller imidlertid enslydende krav om, at SES-afprøvning, værdiafprøvning og kontroldyrkning varetages som såkaldte officielle foranstaltninger. Det betyder ifølge sortslistedirektivets artikel 2 bl.a., at foranstaltningen skal træffes af en stats myndigheder eller på en stats ansvar af offentlig- eller privatretlige juridiske personer. Dette krav indebærer efter Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse, at det kun bør tillades, at andre aktører foretager de nævnte former for afprøvning efter en særlig udpegning og under periodisk tilsyn.

En ordning, hvor afprøvning og kontroldyrkning varetages af private juridiske personer efter udpegning vil på den ene side understøtte, at afprøvningsaktiviteterne i højere grad end i dag reelt får karakter af konkurrenceudsatte markedsydelse, mens den samtidig vil sikre, at afprøvningsaktiviteterne stadig sker på statens ansvar i overensstemmelse med sortslistedirektivet og markedsdirektiverne.

En sort kan beskyttes efter plantenyhedsloven, hvis den bl.a. er selvstændig, dvs. kan skelnes fra enhver anden kendt sort, er tilstrækkelig ensartet og er stabil i sine særlige egenskaber (SES-afprøvnind). Der er tale om en og samme afprøvning, uanset om en sort anmeldes til sortslisteoptagelse eller plantenyhedsbeskyttelse. Den eneste forskel kan bero i størrelsen på referencekollektionen, dvs. de sorter, som en anmeldt sort skal sammenlignes med, idet en sort, der skal på sortliste skal sammenlignes med kendte sorter i EU, hvorimod en sort, der ønskes nyhedsbeskyttet, skal sammenlignes med alle kendte sorter. I praksis er der dog idag tale om samme referencekollektion.

Det foreslås derfor med den foreslåede § 5 a, stk. 1, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan udpege private juridiske personer, der skal foretage afprøvning af sorter til brug for sortslistegodkendelse og certificering i medfør af regler fastsat efter § 5.

Udpegning som officiel sortsafprøver vil indebære, at den pågældende for det første får beføjelse til at foretage afprøvning af, om en sort er selvstændig, ensartet og stabil, jf. sortslitebekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1, litra a-c, samt om sorten har en tilfredsstillende dyrknings- og nytteværdi, jf. samme bestemmelses litra d. For det andet får officielle sortsafprøvere beføjelse til at udføre kontroldyrkning efter markfrøbekendtgørelsens § 12, sædekornsbekendtgørelsen § 12 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 16.

Det er ikke aktuelt hensigten at ændre på reglerne for selve udførelsen af de nævnte afprøvningsaktiviteter. Der henvises herved til afsnit 2.1.1 om gældende ret.

Det forventes, at ministeren ved bekendtgørelse vil delegere kompetencen til at udpege virksomheder efter den foreslåede § 5 a, stk. 1, til Landbrugsstyrelsen.

I tilknytning til udpegningsordningen foreslås det i den foreslåede § 5 a, stk. 2, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om udpegning efter stk. 1, herunder om kriterier og vilkår for udpegning, om ansøgningsprocedure og om tilbagekaldelse og ophør af en udpegning.

Det er tanken, at miljø- og fødevarerministerens bemyndigelse til at fastsætte kriterier for udpegning skal udnyttes på en måde, som sikrer et højt fagligt og teknisk niveau i afprøvningsaktiviteterne samt uafhængighed af uvedkommende interesser. Der forventes stillet krav om, at den pågældende virksomhed eller organisation har teknisk frø- og sortsafprøvning som et vedtægtsmæssigt hovedformål. Det er videre tanken at fastsætte krav om, at virksomheden eller organisationen ikke må være under bestemmende indflydelse fra en anden virksomhed eller person, som har direkte eller indirekte økonomisk fordel af resultatet af dyrkningsafprøvningen. Derudover forventes stillet krav om, at virksomheden eller organisationen stiller afprøvningsaktiviteterne til rådighed for enhver på lige vilkår.

Endelig forventes bemyndigelsen udnyttet til at stille krav om, at virksomheden eller organisationen har de fornødne akkrediteringer og kvalificeret personale m.v. til at foretage både SES- og værdi-afprøvning samt kontroldyrkning. Samlingen af alle tre former for afprøvningsaktivitet hos alle officielle sortsafprøvere sikrer den højeste fællesnævner for det faglige og tekniske niveau i den forstand, at den pågældende virksomhed eller organisation til enhver tid skal leve op til de strengeste af de krav, som stilles til henholdsvis SES-afprøvning, værdiafprøvning eller kontroldyrkning. Det betyder bl.a., at en officiel sortsafprøver ikke kan fravælge én af de tre former for afprøvning, da der er tekniske og faglige fordele ved at holde disse opgaver samlet. Det vil være hensigtsmæssigt at stille krav om akkreditering, og her tænkes navnlig på CPVO-akkreditering for sortsafprøvning.

Det er hensigten at fastsætte regler om, at ministeren for landbrug, fiskeri og ligestilling eller den, ministeren bemyndiger hertil, fører periodisk efterfølgende tilsyn med officielle sortsafprøvere. Det periodiske tilsyn skal bl.a. sikre, at den officielle sortsafprøver fortsat overholder betingelserne for udpegningen og generelt har tilrettelagt afprøvningsaktiviteterne i overensstemmelse med bl.a. de krav, der er omtalt i afsnit 2.1.1 ovenfor.

Vurderingen af om en konkret afprøvning eller en konkret kontroldyrkning udgør et tilstrækkeligt grundlag for sortslategodkendelse eller certificering træffes af Plantenyhedsnævnet i forbindelse med dettes afgørelse i den konkrete sag.

Der vil som et kriterie for udpegning kunne fastsættes, at udpegede virksomheder i forbindelse med anmeldelse af sorter med henblik på sortslategodkendelse eller plantenyhedsbeskyttelse skal fremsende en standardprøve af sorten, som stammer fra den prøve, der er anvendt af den udpegede virksomhed til afprøvning af sorten.

Miljø- og fødevarerministeren vil med hjemmel i bemyndigelsen desuden kunne fastsætte regler om ansøgningsproceduren og om perioden for udpegning. Det er tanken, at udpegning

som officiel sortsafprøver sker indtil videre, idet en udpegning til enhver tid kan tilbagekaldes med et varsel på forventeligt ét år, dog således at igangværende opgaver må afsluttes.

For at sikre en hensigtsmæssig overgang til den nye ordning med udpegning er det endvidere tanken, at den nuværende ordning, hvor TystofteFonden varetager sortsafprøvningen, skal fortsætte indtil det tidspunkt, hvor den første officielle sortsafprøver er udpeget. Det foreslås på den baggrund, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling ved udnyttelse af bemyndigelsen kan træffe nærmere bestemmelse om ikrafttrædelse af udpegningsordningen og overgangsordninger i forbindelse med ophævelse af den nugældende ordning, hvor afprøvningsopgaverne er henlagt til TystofteFonden.

Endeligt foreslås det, efter den foreslåede nyaffattelse af § 9, stk. 2, i plantenyhedsloven, at afprøvning af om en sort kan anses for at opfylde betingelserne for at opnå beskyttelse skal foretages af en privat juridisk person, der er udpeget hertil i medfør af § 5 a, stk. 1, i planteloven.

Bestemmelsen medfører, at afprøvningen i forbindelse med plantenyhedsbeskyttelse, på samme måde som det er tilfældet for afprøvningen i forbindelse med sortslategodkendelse, fremover skal kunne foretages af en udpeget virksomhed. Det vil som følge af ændringen ikke længere være Plantenyhedsnævnet, der foranstalter en anmeldt sort afprøvet, men afprøvningen vil skulle foretages af en udpeget virksomhed.

Da SES-afprøvningen i forbindelse med sortslategodkendelse og plantenyhedsbeskyttelse er en og samme afprøvning, foreslås det, at det er de virksomheder, der er udpeget efter den foreslåede § 5 a, stk. 1, i planteloven, der kan forestå SES-afprøvning også i forbindelse med plantenyhedsbeskyttelse.

2.2 Udpegning af private juridiske personer til officiel prøvetagning og officiel avlskontrol

2.2.1 Gældende ret

Efter Plantelovens § 5 fastsætter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling regler om produktion og handel med planter, herunder om dokumentation, egenkontrol, indførsel, udførsel, pakning og mærkning samt regnskab over lager, køb og salg.

Ifølge tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2019 kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling bl.a. henlægge opgaver inden for certificering af planteformeringsmateriale og sortsadministration til en privat juridisk person. Ministeren kan herunder overlade til den private juridiske person at løse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, dels delegere kompetence til at træffe forvaltningsafgørelser til den juridiske person.

Bemyndigelsen er udnyttet i forbindelse med certificering af frø markfrøbekendtgørelse, sædekornsbekendtgørelsen og grønsagsfrøbekendtgørelsen. Det følger af

markfrøbekendtgørelsens § 26, stk. 1, sædekornbekendtgørelsens § 24, stk. 1, og grønsagsfrøbekendtgørelsen § 21, stk. 1, at et parti af sædekorn eller frø først må sælges, når det er certificeret.

Ifølge markfrøbekendtgørelsens § 6 skal en virksomhed, der ønsker et frøparti certificeret, foranledige, at arealer med frø kontrolleres i vækstsæsonen til kontrol med, at avlsnormerne er overholdt. Det fremgår af bekendtgørelsens § 7, at avlskontrollen foretages af TystofteFonden. Dog kan arealer til avl af certificeret frø af 1. og 2. generation, foretages af personer, som Landbrugsstyrelsen eller TystofteFonden har autoriseret hertil.

Indtil 31. december 2019 kunne avlskontrol af præbasis- og basisfrø udføres ved autoriserede avlskontrollører. Der var tale om en forsøgsordning, der ikke kunne forlænges. Der er drøftelser i gang i EU-Kommissionen i forhold til at vedtage en ny justeret forsøgsordning, som kan træde i kraft med virkning fra den kommende vækstsæson. Hvis en ny forsøgsordning vedtages, vil der ikke være behov for officiel avlskontrol, da alle kategorier af avl vil kunne besigtiges af autoriserede avlskontrollører.

Ifølge markfrøbekendtgørelsens § 8 skal TystofteFonden udtage prøver af frøpartier, der agtes anmeldt til certificering, medmindre virksomheden benytter en autoriseret prøvetager.

Tilsvarende regler for avlskontrol og prøvetagning findes i sædekornsbekendtgørelsens §§ 6-8 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 8, 10 og 12.

Delopgaver udføres helt eller delvist af underleverandører til TystofteFonden. Officiel prøvetagning af frø udføres af Baltic Control Certification A/S, som i sin tid har vundet opgaven i et udbud fra Plantedirektoratet med overtagelse november 2011. Aftalen er siden forlænget i to omgange med udløb november 2017. TystofteFonden har efterfølgende forlænget kontrakten med Baltic Control Certification A/S.

Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med, at TystofteFonden opfylder kravene til certificering som beskrevet i Rådets direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter, Rådets direktiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med sædekorn, Rådets direktiv 2002/54/EF af 13. juni 2002 om handel med bederoefrø, Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø og Rådets direktiv 2002/57/EF af 13. juni 2002 om handel med frø af olie- og spindplanter. Fonden skal efter anmodning udlevere alle oplysninger om fondens aktiviteter, som Landbrugsstyrelsen finder relevante for tilsynet.

Kravene til avlskontrol er beskrevet i markfrøbekendtgørelsen og sædekornsbekendtgørelsens § 6 og bilag 3, og i grønsagsfrøbekendtgørelsens § 10 og bilag 3.

2.2.2 Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Miljø- og Fødevarerministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der indføres regler om, at officiel prøvetagning og officiel avlskontrol – på samme måde som officiel afprøvning, jf. afsnit 2.1.2 ovenfor – vil kunne varetages af private aktører, som er udpeget hertil af miljø- og fødevarerministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder, at prøvetagning og avlskontrol på samme måde som afprøvningsaktiviteterne har en karakter, der gør det mest hensigtsmæssigt, at de varetages uden for Landbrugsstyrelsens regi og så tæt som muligt på erhvervet. Hvis forsøgsordningen omtalt ovenfor i afsnit 2.2.1 bortfalder, vil der imidlertid være et krav efter markedsdirektiverne, at avlskontrol for præbasis- og basisfrø udføres som officielle foranstaltninger. Det betyder bl.a., at foranstaltningen skal træffes af en stats myndigheder eller på en stats ansvar af offentlig- eller privatretlige juridiske personer. Der henvises til afsnit 2.1.2 ovenfor.

På samme måde som på området for officiel sortsafprøvning vil en udpegningsordning som alternativ til lovbestemt delegation af officiel avlskontrol og prøvetagning til TystofteFonden efter ministeriets opfattelse have den fordel, at officielle prøvetagere og officielle avlskontrollører frit kan fastsætte priserne på aktiviteterne efter udbud og efterspørgsel, hvilket vil muliggøre udvikling og innovation inden for området. Udpegningsordningen skal altså også sikre, at officiel avlskontrol og prøvetagning i videst muligt omfang får karakter af konkurrenceudsatte markedsydelse, mens den samtidig skal sikre, at afprøvningsaktiviteterne stadig sker på statens ansvar i overensstemmelse med markedsdirektiverne.

Det foreslås derfor med den foreslåede § 5 a, stk. 3, i planteloven, at ministeren kan fastsætte regler om en ordning, hvorefter private juridiske personer kan udpeges til at udføre officiel avlskontrol og prøvetagning i medfør af regler fastsat efter § 5.

Det er alene hensigten at indføre en udpegningsordning for officiel avlskontrol, hvis den nuværende forsøgsordning, som tillader avlskontrol under officielt tilsyn, ikke videreføres eller erstattes af en lignende forsøgsordning fremadrettet. Det er altså med andre ord hensigten at genindføre en ordning med mulighed for avlskontrol ved avlskontrollører, som er autoriseret hertil, hvis det er muligt efter en forsøgsordning, som på nuværende tidspunkt forventes at træde i kraft i starten af vækstsæsonen i 2020. Det betyder, at avlskontrol af præbasis- og basisfrø som udgangspunkt stadig skal kunne ske af autoriserede avlskontrollører som i dag, hvis det fortsat bliver muligt efter en kommende forsøgsordning. I det tilfælde er der ikke behov for at indføre en udpegningsordning for officiel avlskontrol.

For at sikre muligheden for en hurtig tilpasning til et eventuelt krav om officiel avlskontrol efter bortfald af forsøgsordningen, vurderes det dog hensigtsmæssigt at indføre en bemyndigelse allerede på nuværende tidspunkt.

Det er tanken, at bemyndigelsen skal udnyttes til at fastsætte nærmere kriterier for udpegningsaktiviteter som henholdsvis officiel prøvetager og officiel avlskontrollør. Udpegningsaktiviteter kan ske for hver af disse aktiviteter for sig. Kriterierne skal sikre et højt fagligt og teknisk niveau i

afprøvningsaktiviteterne samt uafhængighed af uvedkommende interesser. Der vil således også kunne stilles krav om f.eks. ISTA-akkreditering for officielle prøvetagere.

2.3. Henlæggelse af afgørelseskompetencen i forbindelse med sortslistegodkendelse og certificering af frø m.v. til Plantenyhedsnævnet

2.3.1. Gældende ret

Ifølge tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2019 kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling bl.a. henlægge opgaver inden for certificering af planteforneringsmateriale og sortsadministration til en privat juridisk person. Ministeren kan herunder overlade til den private juridiske person at løse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, dels delegere kompetence til at træffe forvaltningsafgørelser til den juridiske person.

Det fremgår af anmærkningerne til tekstanmærkningen, at hensigten med bestemmelsen er at kunne henlægge opgaver omkring forvaltning af planteforneringsmateriale, herunder sortsafprøvning, til en privat juridisk person tættere på de erhverv, der efterspørger de pågældende ydelser. Der er således åbnet mulighed for, at sortsafprøvningen og de opgaver, der naturligt hænger sammen med varetagelsen heraf, kan udføres af en privat juridisk person, f.eks. en erhvervsdrivende fond, som samtidig skal være uafhængig af økonomiske og kommercielle interesser i de virksomheder, hvis materiale den private juridiske person skal afprøve.

Bemyndigelsen er udnyttet i § 5, stk. 3, i delegationsbekendtgørelsen, hvorefter beføjelserne til at træffe afgørelse om optagelse af plantesorter på den danske sortsliste, certificering af planteforneringsmateriale m.v., er henlagt til TystofteFonden, dog således, at beføjelsen til at træffe afgørelse om afvisning af optagelse af en sort på sortslisten, hvis dyrkningen heraf kan medføre risiko for menneskers, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet, udøves af direktøren for Landbrugsstyrelsen.

Sortslisteoptagelse sker i dag efter regler fastsat i sortslistebekendtgørelsen. Det følger af sortslistebekendtgørelsens § 1, at sorter af frø af arter, der er omfattet af sædekornsbekendtgørelsen, markfrøbekendtgørelsen eller grønsagsfrøbekendtgørelsen, læggekartofler omfattet af bkg. nr. 584 af 28. maj 2018 omavl m.v. af kartofler og frugtplanter omfattet af bkg. nr. 1134 af 18. november 2019 om planter kan optages på den nationale sortsliste.

Efter sortslistebekendtgørelsens § 1 skal sorter, der ønskes optaget på sortslisten, anmeldes til TystofteFonden af den eller dem, der er ansvarlig for vedligeholdelse af sorten (vedligeholdere), eller af en repræsentant for denne. Efter sortslistebekendtgørelsens § 3 optager TystofteFonden en sort på sortsliste, hvis der på grundlag af en officiel afprøvning hos TystofteFonden eller hos en tilsvarende akkrediteret institution i en anden EU medlemsstat, herunder især ved prøvedyrkning, kan konstateres, at sorten er selvstændig, ensartet, stabil og

har en tilfredsstillende dyrkningsværdi konstateret ved prøvedyrkning i Danmark efter bestemmelserne i sortslisbekendtgørelsen. Desuden skal sorten have et godkendt sortsnavn i henhold til bekendtgørelse nr. 942 af 11. august 2018 om plantesortsnavne.

Certificering af frø sker efter markfrøbekendtgørelsen, sædekornsbekendtgørelsen og grønsagsfrøbekendtgørelsen. Det følger af markfrøbekendtgørelsens § 25, stk. 1, sædekornbekendtgørelsens 24, stk. 1, og grønsagsfrøbekendtgørelsen § 21, stk. 1, at et parti af sædekorn eller frø først må sælges, når det er certificeret. Efter markfrøbekendtgørelsens § 13, sædekornsbekendtgørelsen § 13 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 17 skal et parti, der ønskes certificeret, anmeldes til TystofteFonden. TystofteFonden certificerer et parti, der opfylder avlsnormerne og kvalitetsnormerne, jf. markfrøbekendtgørelsens §§ 14 og 15 og bilag 3 og 5, sædekornsbekendtgørelsens §§ 14 og 15 og bilag 3 og 5 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 18 og bilag 2 og 3.

Som det fremgår ovenfor, så varetager TystofteFonden ligeledes opgaver vedr. certificering af planteforneringsmateriale m.v. Certificering, der er en forvaltningsretlig afgørelse, er en forudsætning for omsætning og eksport af planteforneringsmateriale og sker i henhold til regler og retningslinjer udstedt af EU, OECD (Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling), og ISTA (Den internationale sammenslutning af frøanalyselaboratorier: International Seed Testing Association).

Efter plantenyhedslovens § 22, stk. 1, nedsætter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling et nævn, Plantenyhedsnævnet, til at administrere bestemmelserne i lovens kapitel 2 og 3.

Plantenyhedsnævnet administrerer med hjemmel i bestemmelsen sager vedrørende anmeldelse af en sort med henblik på optagelse i Plantenyhedsregisteret. Plantenyhedsnævnet foranstalter herunder afprøvning af sorten i fornødent omfang, jf. plantenyhedslovens § 9, stk. 1, og om sortens optagelse i registret, jf. plantenyhedslovens § 10, stk. 1. Nævnet træffer endvidere beslutning om godkendelse af sortsnavnet til plantenyheder.

Ministeren fastsætter efter plantenyhedslovens § 22, stk. 2, nævnets sammensætning og funktion i nævnets forretningsorden. Forretningsordenen er offentliggjort på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Plantenyhedsnævnet består iflg. forretningsordenen af 5 medlemmer, der udnævnes af Landbrugsstyrelsen for en femårig periode. Landbrugsstyrelsen udpeger og udnævner nævnets formand. Iflg. nævnets forretningsorden deltager endvidere formanden for Fagudvalget for Sortsafprøvning i nævnet. Dette er aktuelt direktøren for TystofteFonden. De sidste 3 medlemmer udnævnes af Landbrugsstyrelsen efter indstilling fra Aarhus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (2 medlemmer) og Københavns Universitet, Skov og Landskab (1 medlem).

Nævnet sekretariatbetjenes af TystofteFonden, jf. § 5, stk. 3, i delegationsbekendtgørelsen.

2.3.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3.2.1 Afgørelse om optagelse på sortslisten

Som det fremgår under afsnit 2.1 ovenfor, indebærer den foreslåede ordning, at det fremover skal være muligt at udpege andre sortsafprøvningsinstitutioner end TystofteFonden. Disse sortsafprøvere skal bl.a. kunne forestå officiel afprøvning af, om en sort er selvstændig, ensartet, stabil og har en tilfredsstillende dyrkningsværdi konstateret ved prøvedyrkning i Danmark efter bestemmelserne i sortsliste bekendtgørelsens § 3. Sortsafprøverne skal herudover kunne forestå kontroldyrkning til brug for certificering af frøpartier efter markfrøbekendtgørelsens § 12, sædekornsbekendtgørelsens § 12 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 16. Der henvises herved til afsnit 2.1.2.

Muligheden for udpegning af andre sortsafprøvere kan efter Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse indebære, at TystofteFonden får en u hensigtsmæssig dobbeltrolle, hvis fondens nuværende afgørelseskompetence inden for sortslisteoptagelse og certificering opretholdes, samtidig med at TystofteFonden kan udpeges som officiel sortsafprøver efter de foreslåede regler. Et sammenfald af afgørelseskompetencen og afprøvningskompetencen kan således efterlade det indtryk, at TystofteFonden har en særstilling i forhold til andre officielle sortsafprøvere, hvis fonden som den eneste officielle sortsafprøver både kan forestå officiel afprøvning og træffe den formelle forvaltningsafgørelse på baggrund af afprøvningsresultaterne.

Miljø- og Fødevarerministeriet vurderer, at det fremover vil være mest hensigtsmæssigt at henlægge den egentlige afgørelseskompetence for så vidt angår optagelse på sortslisten hos Plantenyhedsnævnet.

Det foreslås derfor, med den foreslåede § 5, stk. 2, i planteloven, at ministeren i regler fastsat efter bestemmelsens stk. 1 om godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortsliste og om certificering af planteforneringsmateriale, kan fastsætte regler om, at afgørelser træffes af det Plantenyhedsnævn, der er nedsat i medfør af § 22 i lov om plantenyheder.

Det er hensigten med bemyndigelsen, at Plantenyhedsnævnet fremover skal tillægges kompetencen til at træffe de afgørelser, som TystofteFonden i dag træffer efter bestemmelserne i sortsliste bekendtgørelsens kapitel 2 og 5. På denne måde sikres det, at de endelige afgørelser baseret på afprøvningsresultaterne træffes af et i forhold til de officielle sortsafprøvningsinstitutioner uvildigt organ, og at alle officielle sortsafprøvningsinstitutioner dermed principielt er ligestillede.

Plantenyhedsnævnet påtænkes med hjemmel i den foreslåede bestemmelse fremover inden for sortsliste bekendtgørelsen at skulle træffe afgørelser om optagelse af sorter, jf. § 3, stk. 1, optagelse af landracer eller sorter af landbrugsarter og grønsagsarter, hvis oprindelsesregion omfatter Danmark, jf. § 5, stk. 1, optagelse af bevaringssorter, jf. § 7, optagelse af hobbysorter, jf. § 8 og § 5, stk. 2, samt afgørelser om afvisning m.v. efter sortsliste bekendtgørelsens § 9 og § 10. Herudover vil Plantenyhedsnævnet skulle træffe afgørelse om forlængelse af godkendelsen, jf. § 14, og tilbagekaldelse efter § 16.

Plantenyhedsnævnets afgørelser på disse områder vil være omfattet af § 23 i planteloven, hvorefter afgørelser truffet i henhold til loven eller regler udstedt i medfør heraf kan påklages til Miljø- og Fødevarerådet.

Det er alene tanken at henlægge de afgørelser, som direkte træffes på baggrund af bl.a. resultater fra den officielle afprøvning, til Plantenyhedsnævnet.

På en række andre områder inden for frøcertificering er det tanken, at afgørelseskompetencen skal forblive i Tystofte.

TystofteFonden vil således fortsat have afgørelseskompetencen på de områder, som ikke indebærer en u hensigtsmæssig dobbeltrolle i forhold til andre officielle sortsafprøvningsinstitutioner, dvs. på alle de områder, hvor afgørelserne ikke indebærer nogen stillingtagen til officielle afprøvningsresultater. Det betyder, at det er tanken, at TystofteFonden fortsat skal træffe afgørelser om f.eks. tilladelse til salg af partier anmeldt til certificering efter markfrøbekendtgørelsens § 27, sædekornsbekendtgørelsens § 26 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 22. Herudover er det også tanken, at Tystofte skal bevare kompetencen til at autorisere markkontrollører, prøvetagere, virksomheder og afdelinger, der benytter autoriserede prøvetagere og frøanalyselaboratorier, jf. bilag 4 til markfrøbekendtgørelsen og sædekornsbekendtgørelsen samt bilag 5 til grønsagsfrøbekendtgørelsen.

Det er endvidere ikke tanken, at henlæggelsen af afgørelseskompetencen til Plantenyhedsnævnet skal være til hinder for fortsættelsen af den nuværende ordning, hvor TystofteFonden udfører en række sekretariatsfunktioner for nævnet.

Det vil derfor også fortsat kunne være TystofteFonden, der, som led i sekretariatsbetjeningen af Plantenyhedsnævnet, opkræver de gebyrer vedrørende anmeldelse og forlængelse mv. af plantenyhedsbeskyttelse, der kan fastsættes regler om efter plantenyhedslovens § 25, nr. 1-3.

2.3.2.2 Afgørelser om certificering

Den foreslåede ordning med udpegning af officielle sortsafprøvere betyder som nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 2.1, at både TystofteFonden og andre private aktører end TystofteFonden kan udpeges til at udføre kontroldyrkning efter markfrøbekendtgørelsens § 12, sædekornsbekendtgørelsen § 12 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 16.

For at undgå en u hensigtsmæssig dobbeltrolle for TystofteFonden vurderes det også på dette område hensigtsmæssigt, at kompetencen til at træffe afgørelse om certificering henlægges til Plantenyhedsnævnet i stedet for TystofteFonden, som har fået tillagt kompetencen i dag.

Ministeren vil derfor med den foreslåede § 5, stk. 2, i planteloven ligeledes i regler fastsat efter bestemmelsens stk. 1 om certificering af planteformeringsmaterialer, kunne fastsætte regler om, at afgørelser træffes af det Plantenyhedsnævn, der er nedsat i medfør af § 22 i lov om plantenyheder.

På dette område bør der imidlertid i højere grad gives mulighed for, at Plantenyhedsnævnets kompetence til at træffe afgørelse i størstedelen af afgørelserne delegeres til nævnets sekretariat i TystofteFonden. Miljø- og Fødevarerministeriet finder ikke, at der er samme betænkeligheder som beskrevet ovenfor ved at lade TystofteFonden træffe afgørelse om certificering, selvom denne afgørelse bl.a. træffes på baggrund af resultaterne fra kontroldyrkningen. Det skyldes, at afgørelserne om certificering i særlig høj grad har karakter af ren ekspedition, hvor der kun helt undtagelsesvist foretages en konkret vurdering af en kontroldyrkning. Afgørelserne, som på nuværende tidspunkt årligt tæller op til 15.000, udstedes i dag i praksis ved at resultater fra avls- og partikontrol, herunder kontroldyrkning, indtastes i TystofteFondens sagsbehandlings-system, som i praksis udsteder certificeringen ved automatiseret sagsbehandling.

Det bør derfor være muligt at bestemme, at Plantenyhedsnævnets kompetence til at træffe afgørelse om certificering og forlængelse af gyldighedsperioden for et certificeret parti efter markfrøbekendtgørelsens §§ 14-17, sædekornsbekendtgørelsen §§ 14-16, § 18 og § 19 og grønsagsfrøbekendtgørelsens §§ 18 og 20, delegeres til nævnets sekretariat, der forventes at blive TystofteFonden.

Det foreslås derfor, at bemyndigelsen i § 22, stk. 2, i plantenyhedsloven udvides, så ministeren med hjemmel i bestemmelsen kan fastsætte, at nævnets sekretariatsfunktion helt eller delvis udøves af en privat juridisk person, og at den private juridiske person som led i sekretariatsfunktionen kan træffe forvaltningsafgørelser på nævnets vegne.

Det er tanken, at bemyndigelsen skal udnyttes til at fastsætte regler om, at TystofteFonden varetager nævnets sekretariatsfunktion, og at fonden kan træffe afgørelse om godkendelse af certificering på nævnets vegne samt afslag på certificering i det omfang afgørelsen hviler på et klart, ikke skønsmæssigt grundlag. I de undtagelsesvise tilfælde, hvor nævnets sekretariat i TystofteFonden påtænker at afslå certificering som følge af formelle mangler ved selve kontroldyrkningen, skal afgørelsen dog træffes i Plantenyhedsnævnet efter indstilling fra sekretariatet.

For så vidt angår de opgaver, som forbliver hos TystofteFonden i henhold til lovbestemt delegation, henvises til afsnit 2.4.

2.4. Henlæggelse af visse opgaver til en privat juridisk person

2.4.1. Gældende ret

Ifølge tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2019 kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling bl.a. henlægge opgaver inden for certificering af planteformeringsmateriale og sortsadministration til en privat juridisk person. Ministeren kan herunder overlade til den private juridiske person at løse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det fremgår af anmærkningerne til tekstanmærkningen, at hensigten med bestemmelsen er at kunne henlægge opgaver omkring forvaltning af planteformeringsmateriale, herunder sortsafprøvning, til en privat juridisk person tættere på de erhverv, der efterspørger de pågældende ydelser. Der er således åbnet mulighed for, at sortsafprøvningen og de opgaver, der naturligt hænger sammen med varetagelsen heraf, kan udføres af en privat juridisk person, f.eks. en erhvervsdrivende fond, som samtidig skal være uafhængig af økonomiske og kommercielle interesser i de virksomheder, hvis materiale den private juridiske person skal afprøve.

De nærmere bestemmelser om sortsafprøvning og certificering af frø i forhold til afprøvning og afgørelser fremgår af 2.1.1 og 2.2.1.

Bemyndigelsen er bl.a. udnyttet i § 18 i sortslisbekendtgørelsen, hvorefter TystofteFonden opbevarer alle oplysninger om sorten, resultatet af sortsafprøvningsresultaterne og en standardprøve af alle godkendte sorter til brug for eventuel stillingtagen til, om en sort fortsat overholder betingelserne for at være optaget på sortslis.

Bemyndigelsen er desuden udnyttet i sortslisbekendtgørelsens § 16, hvorefter TystofteFonden tilbagekalder en sort fra sortslisen, hvis det viser sig, at sorten ikke opfylder betingelserne for sortslisoptagelse eller vedligeholderen eller dennes repræsentant anmoder om det.

Tilsvarende regler om registrering, standardprøve og slettelse af sorter, gælder for plantenyheder og findes i bekendtgørelse nr. 10 af 4. januar 2017 af lov om plantenyheder.

Bemyndigelsen i tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2019 er endvidere udnyttet i forbindelse med certificering af frø i markfrøbekendtgørelsen, sædekornsbekendtgørelsen og grønsagsfrøbekendtgørelsen. Det følger af markfrøbekendtgørelsens § 2, at virksomheder, der producerer og handler med frø skal være registreret ved TystofteFonden.

Bemyndigelsen er ligeledes udnyttet i markfrøbekendtgørelsens § 10, stk. 4, hvorefter TystofteFonden kan godkende virksomheders produktionsafdelinger til at producere større partier af græsser. Efter bekendtgørelsens § 8 skal autoriseret prøvetagning foregå i en virksomhed eller afdeling, der er godkendt af TystofteFonden. Efter bekendtgørelsens § 9 skal TystofteFonden godkende installationen, hvis prøvetagning skal ske med automatisk prøvetager.

Bemyndigelsen er herudover benyttet i markfrøbekendtgørelsens §§ 7, 8 og 50, hvorefter TystofteFonden autoriserer avlskontrollører, prøvetagere og frøanalyselaboratorier. Det fremgår desuden af bekendtgørelsens §§ 8 og 50 samt bilag 4, del II og III, at TystofteFonden foretager audit ved autoriserede prøvetagere og frøanalyselaboratorier.

Tilsvarende regler gælder for registrering af virksomheder, godkendelse af prøvetagningssted eller -anlæg, autorisation af avlskontrollører, prøvetagere og frøanalyselaboratorier samt stikprøvevis avlskontrol findes i sædekornsbekendtgørelsen og grønsagsfrøbekendtgørelsen.

Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med, at TystofteFonden opfylder kravene til sortsafprøvning som beskrevet i sortslistedirektivet og Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø, samt de til enhver tid gældende regler og praksis på området. Endvidere føres der tilsyn med, at TystofteFonden opfylder kravene til certificering som beskrevet i Rådets direktiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter, Rådets direktiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med sædekorn, Rådets direktiv 2002/54/EF af 13. juni 2002 om handel med bederoefrø, Rådets direktiv 2002/55/EF af 13. juni 2002 om handel med grøntsagsfrø og Rådets direktiv 2002/57/EF af 13. juni 2002 om handel med frø af olie- og spindplanter. Fonden skal efter anmodning udlevere alle oplysninger om fondens aktiviteter, som Landbrugsstyrelsen finder relevante for tilsynet.

Kravene relateret til sortslisten er beskrevet i sortslisbebekendtgørelsens §§ 16 og 18.

Kravene relateret til certificering er beskrevet i markfrøbekendtgørelsens §§ 2, 7, 8, 10 og 50. Tilsvarende regler findes i sædekorns- og grøntsagsfrøbekendtgørelserne.

2.4.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at den nuværende ordning, hvorefter en række beføjelser inden for sortsadministrationen er henlagt til TystofteFonden, har været velfungerende, og at det har været oplevet som en succesfuld og god løsning i branchen.

Miljø- og Fødevareministeriet ønsker derfor også, at ordningen videreføres med de foreslåede justeringer, der følger af pkt. 2.1, 2.2 og 2.3, herunder bl.a. om udpegning af virksomheder til afprøvning af sorter og kontroldyrkning.

Derved vil forvaltningen af området fortsat kunne henlægges til en organisation med stor ekspertise på området tæt på det erhverv, der har glæde af den høje kvalitet af dansk frø og sædekorn.

Den nuværende hjemmel til at delegere ministerens kompetencer inden for området til en privat juridisk person følger af tekstanmærkning 167 til § 24 i finansloven. Idet det er hensigten, at ordningen skal være af mere permanent karakter, bør hjemlen til at delegere kompetencen til den private juridiske person i stedet være i planteloven.

Der er allerede en hjemmel til at delegere kompetencer efter loven til en privat juridisk person i plantelovens §22, stk. 1, men denne hjemmel er begrænset til opgaver der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og som følger af regler fastsat i medfør af §§ 5 og 15 om sagsbehandlingskridt i forbindelse med kontrol og prøvetagning på læggekartoffelområdet.

For at videreføre den eksisterende ordning med henlæggelse af visse opgaver til TystofteFonden, er der derfor behov for at supplere bemyndigelsen i plantelovens § 22, stk. 1.

Det foreslås derfor, med det foreslåede § 22, stk. 2, til planteloven, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan henlægge løsning af visse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og afgørelsesvirksomhed, som følger af regler fastsat i medfør

af §§ 4, 5, 15 og 19, vedrørende autorisation og registrering af professionelle operatører, godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortliste og klassificering og godkendelse til salg, samt om tilsyn og kontrol med overholdelsen af disse regler og om offentliggørelse af kontrolresultater til en privat juridisk person. Den private juridiske person er undergivet ministerens tilsyn med hensyn til alle opgaver, som denne har fået henlagt.

Det er hensigten med bestemmelsen fortsat at henlægge løsningen af en række opgaver til TystofteFonden. Det drejer sig om de opgaver, som fonden varetager i dag, og som har karakter af myndighedsopgaver. Det drejer sig f.eks. om opgaver med autorisation af markkontrollører, prøvetagere, virksomheder og afdelinger, der benytter autoriserede prøvetagere og frøanalyselaboratorier, der er fastsat med hjemmel i plantelovens §§ 4 og 5. Det drejer sig også om afgørelsesvirksomhed i forbindelse med tilsyn og kontrol med virksomheders overholdelse af betingelser for autorisation m.v., jf. plantelovens § 15 og om offentliggørelse af kontrolresultater efter plantelovens § 19.

Afgørelser om tilbagekaldelse af autorisationer kan have meget indgribende karakter, og ministeren kan derfor også i medfør af plantelovens § 4 fastsætte regler om, at adressaten for en sådan afgørelse kan forlange afgørelsen indbragt for domstolene af ministeren. Det forventes på denne baggrund ikke, at kompetencen til at træffe afgørelse om tilbagekaldelse af autorisationer bliver delegeret til den private juridiske person i medfør af den foreslåede § 22, stk. 2.

Opgaver vedrørende afprøvning og kontroldyrkning vil efter den foreslåede § 5 a i planteloven kunne varetages af en udpeget virksomhed. Det er derfor ikke tanken med den foreslåede bemyndigelse, at delegere disse opgaver til TystofteFonden. Hvis der med den foreslåede § 5 a, stk. 3, i planteloven, endvidere fastsættes en udpegningsordning for private aktører, der kan udføre officiel prøvetagning og officiel avlskontrol på samme måde som officiel afprøvning, vil disse opgaver endvidere ikke blive delegeret til TystofteFonden, men fonden kan efter ansøgning blive udpeget som andre virksomheder.

TystofteFonden vil derudover i medfør af den foreslåede § 22, stk. 2, i plantenyhedsloven varetage visse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og afgørelsesvirksomhed på vegne af Plantenyhedsnævnet. Der henvises herved til pkt. 2.3.2.

TystofteFonden er allerede i dag underlagt bl.a. forvaltningslovens og offentlighedslovens regler i forhold til de opgaver, der er delegeret til fonden i medfør af tekstanmærkning nr. 167 til § 24 i finansloven, og det er hensigten, at det fortsat skal gøre sig gældende. Det er derfor hensigten, at der efter forhandling med justitsministeren, i medfør af forvaltningslovens § 1, stk. 3, fastsættes regler om, at forvaltningslovens regler skal finde anvendelse på administrationen af de opgaver, der påtænkes delegeret i medfør af bestemmelsen. Endvidere vil offentlighedsloven, bortset fra bestemmelserne i dennes §§ 11 og 12 og §§ 15-17, finde anvendelse for det arbejde, der udføres af den private juridiske person, der har fået tildeleret opgaven, idet der efter den foreslåede § 22, stk. 2, forventes delegeret kompetence til at træffe afgørelse på statens vegne.

De afgørelser, der træffes af den private juridiske person, der får opgaven tildeleret, vil kunne påklages efter de almindelige regler, der følger af planteloven. Afgørelser vil derfor også i medfør af plantelovens § 23, stk. 1, som udgangspunkt kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og vil dermed ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Den private juridiske person, der får tildeleret opgaver med hjemmel i den foreslåede bestemmelse, vil være undergivet ministerens tilsyn med hensyn til alle de tildelerede opgaver. Ministeren vil kunne udøve sin tilsynsbeføjelse efter almindelige forvaltningsretlige regler i de sagsområder, som henlægges efter bestemmelsen, men der vil ikke være klageadgang over afgørelser, der er truffet af den private juridiske person til ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling.

Tilsynet vil således supplere den almindelige adgang for virksomheder til at klage til miljø- og fødevarerklagenævnet over de forvaltningsafgørelser, der træffes af den private juridiske person, der har fået tildeleret kompetencen,

2.5. Gebyrfinansiering i forbindelse med sager for Plantenyhedsnævnet og for opgaver, der er henlagt til en privat juridisk person.

2.5.1. Gældende ret

Efter stk. 1 på tekstanmærkning 167 af 24.21.01 til § 24 på finansloven kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling henlægge opgaver inden for certificering af planteforformeringsmateriale, sortsadministration og plantenyhedsbeskyttelse til en privat juridisk person. Ministeren kan herunder dels overlade til den private juridiske person at løse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, dels delegerer kompetence til at træffe forvaltningsafgørelser til den juridiske person.

Der er redegjort nærmere for udnyttelsen af delegationskompetencen i pkt. 2.4.1, hvortil der henvises.

Endvidere fremgår det, af tekstanmærkningens stk. 3, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om den private juridiske persons opkrævning af et gebyr i forbindelse med afgørelser vedrørende og løsning af de i stk. 1 nævnte opgaver.

Af anmærkningen til tekstanmærkning nr. 167 fremgår det for så vidt angår betaling for opgaver, der er delegeret til den private juridiske person, at der ønskes hjemmel til at lade TystofteFonden opkræve et gebyr for arbejdet med at træffe de forvaltningsafgørelser, som er omfattet af delegationen, således at gebyret opkræves af fonden direkte hos sortslister- og certificeringsansøgere. Det fremgår endvidere, at den private juridiske person vil kunne udpeges til at udføre rent praktiske opgaver, herunder de tekniske afprøvninger, der er grundlaget for sortsafprøvningen, plantenyhedsbeskyttelsen mv. Der ønskes ligeledes mulighed for at lade TystofteFonden opkræve betaling direkte hos ansøgere for løsning af alle overdragne opgaver vedrørende faktisk forvaltningsvirksomhed.

Bemyndigelsen er udnyttet ved bkg. nr. xxx af yy. februar 2020 om zzz.

Efter plantelovens § 13, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om betaling for omkostninger ved kontrolopgaver, der udføres efter loven eller regler fastsat i medfør af loven eller af Den Europæiske Unions forordninger på plantesundhedsområdet. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om betaling for særlige ydelser og ekspeditioner, herunder autorisationer, certificeringer, godkendelser, registreringer, tilladelser, undersøgelser, attestationer og dispensationer, der ydes i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven eller i henhold til Den Europæiske Unions forordninger på plantesundhedsområdet.

Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 84 som fremsat, side 82, fremgår det, at det er hensigten i forbindelse med fastsættelse af gebyrer fortsat at anvende det overordnede princip, at myndighedsopgaver af generel karakter – f.eks. internationalt arbejde, beredskab, overvågning, ministerbetjening m.v. – bevillingsfinansieres, mens opgaver, som kan henføres til registrering, kontrol og certificering af virksomheders overholdelse af EU-krav omfattet af plantesundheds- og kontrolforordningerne og af markedsdirektiverne, samt faglig og administrativ understøttelse heraf, inkl. laboratorieanalyseomkostninger og ressourcer anvendt til kontrolinstruktion, samt faglig og teknisk opdatering af personale – gebyrfinansieres.

Om gebyr i forbindelse med sortslisteoptagelse af planteformeringsmateriale fremgår det endvidere af bemærkningerne, at det er hensigten at videreføre gebyret for sortslisteoptagelse uændret, og at gebyret forventes fastsat til ca. 700 kr. pr. sort til dækning af TystofteFondens udgifter til administration og godkendelse m.m., jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 84 som fremsat, side 88.

Endvidere fremgår det for så vidt angår certificering af planteformeringsmateriale, at det er hensigten at videreføre gebyret for certificering af frø uændret, og at gebyret forventes fastsat til ca. 1.232 kr. for de første otte producerede partier inden for et kalenderår og et yderligere gebyr på ca. 154 kr. pr. parti produceret ud over de første otte partier som betaling til dækning af TystofteFondens udgifter til godkendelsen m.m., jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 84 som fremsat, side 88.

2.5.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Stk. 3 i tekstanmærkning nr. 167 til § 24 til finansloven indeholder en hjemmel til at fastsætte nærmere regler om den private juridiske persons opkrævning af et gebyr i forbindelse med afgørelser vedrørende og løsning af de i stk. 1 nævnte opgaver. I forbindelse med uddelegeringen af opgaver til TystofteFonden er hjemlen blevet administreret således, at TystofteFonden har opkrævet betaling af borgerne for udførelsen af visse af de tildelgede opgaver efter priser, som TystofteFonden selv har kunnet fastlægge.

Administrationen er således tidligere sket på grundlag af bekendtgørelse om betaling for kontrol med planteformeringsmateriale, hvor der i forhold til betaling for visse opgaver inden for certificering, optagelse på sortsliste eller beskyttelse som plantenyhed blev henvist til, at betaling skulle ske i henhold til TystofteFondens prisliste.

I det omfang der herved blev fastsat bestemmelser om opkrævning af betaling efter TystofteFondens prisliste, som indebar, at der opkrævedes betaling for opgaver med karakter af myndighedsudøvelse, og som ville gå ud over omkostningerne forbundet med de pågældende opgaver, har denne opkrævning været uhjemlet.

Ministeren oplyste Folketinget herom i forslag til lov om planter og plantesundhed m.v., jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 84 som fremsat, side 39.

Ministeren oplyste samtidig, at betalingen for de tildelegerede opgaver fremadrettet vil blive opkrævet i form af omkostningsbestemte gebyrer, som fastsættes i overensstemmelse med budgetvejledningens regler herom. Dette er sket ved. bkg. nr. xx af yy februar 2020.

Den nye organisering af opgaverne i forbindelse med godkendelse af sorter til sortslisteoptagelse samt certificering af frø og korn, hvorefter opgaver, der har karakter af klassiske myndighedsopgaver, delegeres, og øvrige opgaver kan varetages af virksomheder efter udpegning, der er redegjort for i afsnit 2.1.2 og 2.4.2, giver mulighed for, at opgaver vedr. SES-afprøvning, værdi-afprøvning og kontroldyrkning, der kan varetages af alle virksomheder, der efter den foreslåede § 5 a er godkendt hertil, kan gennemføres ud fra princippet om fri prisdannelse, hvor det er den enkelte virksomhed, der fastsætter en pris for sin afprøvning.

De opgaver, om godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortsliste og om certificering af frø, som efter den foreslåede § 5, stk. 2, kan henlægges til Plantenyhedsnævnet, samt de opgaver, der efter den foreslåede § 22, stk. 2, i planteloven kan henlægges til en privat juridisk person, vil udgøre pligtmæssige ydelser, som virksomhederne ikke kan rekvirere fra andre aktører end henholdsvis Plantenyhedsnævnet og den private juridiske person, der forventes tildelegeret opgaver efter den foreslåede § 22, stk. 2. Betaling for disse ydelser vil ikke kunne fastsættes ud fra fri prisdannelse, og betalingen for disse opgaver vil skulle ske ved et gebyr fastsat ved bekendtgørelse.

Der er i § 13, stk. 1, i planteloven hjemmel til at fastsætte regler om betaling for omkostninger ved kontrolopgaver, der udføres efter loven eller regler fastsat i medfør af loven og om betaling for særlige ydelser og ekspeditioner, herunder autorisationer, certificeringer, godkendelser, registreringer, tilladelser, undersøgelser, attestationer og dispensationer, der ydes i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven.

Det vurderes, at der med hjemmel i denne bemyndigelse kan fastsættes regler om betaling (gebyrer) for løsningen af de opgaver, der i medfør af den foreslåede § 22, stk. 2, i planteloven, forventes delegeret til TystofteFonden.

Det forventes, at der med hjemmel i bestemmelsen vil blive fastsat et årligt gebyr på 500 kr. for vedligeholdelse af en sort, der er optaget på sortslisten. Gebyret dækker bl.a.

omkostninger til opbevaring og vedligeholdelse af plantemateriale i frøkammer og til at administrere afmeldinger, udløb og forlængelser af sortslisteoptagelser.

Der forventes fastsat et engangsgebyr for godkendelse til at producere større partier af græsser i forbindelse med certificering. Gebyret forventes fastsat til 1.500 kr., og det skal dække omkostninger til sagsbehandling af ansøgning samt kontrol af, om virksomhederne lever op til de formelle krav til at producere større partier.

Der forventes fastsat et gebyr for autorisation af avlskontrollører på 600 kr. Gebyret skal dække omkostninger i forbindelse med afholdelse af eksamen samt udstedelse af autorisationsbevis.

Der forventes fastsat et gebyr for autorisation af prøvetagere på 4.750 kr. Gebyret skal dække omkostninger i forbindelse med afholdelse af teoretisk og praktisk eksamen, kørsel samt udstedelse af autorisationsbevis.

Der forventes fastsat et engangsgebyr for godkendelse af prøvetagningssted eller automatisk prøvetagningsanlæg og autorisation af laboratorier på 22.500 kr. Gebyret skal dække omkostninger i forbindelse med ansøgningen, herunder en gennemgang af virksomhedens dokumentation, kvalitetshåndbog, dens procedurer og faciliteter samt kørsel i forbindelse hermed. Gebyret dækker også omkostninger i forbindelse med at der træffes afgørelse om godkendelse/autorisation samt administration af opgørelse over godkendte prøvetagningssteder.

Der forventes fastsat gebyrer for en årlig opfølgning og tilsyn med prøvetagningssteder henholdsvis laboratorier på 14.000 kr. Gebyrerne dækker omkostninger til forberedelse og gennemførelse af audit samt kørsel i den forbindelse. Dertil skal gebyrerne dække omkostninger til administration af ordningerne.

Der forventes fastsat et gebyr på 100 kr. pr. anmeldt avlsparti. Gebyret skal dække omkostninger forbundet med gennemførelse af den påkrævede 5 pct. stikprøvekontrol af anmeldte avlspartier, der besigtiges af autoriserede avlskontrollører, herunder selve kontrollen, efterbehandling og dokumentation og omkostninger ved indgåelse af kontrakter og aftaler med stikprøvekontrollører.

Såfremt det på baggrund af de verserende forhandlinger med EU-kommissionen om en forsøgsordning ikke vil være nødvendigt at fastsætte regler om en udpegningsordning i forbindelse med avlskontrollen, jf. afsnit 2.2.2, og opgaven derfor vil skulle delegeres til TystofteFonden i medfør af den foreslåede § 22, stk. 2, i planteloven, vil den indgå i det foreslåede gebyr.

Der vil med hjemmel i bestemmelsen også kunne fastsættes gebyr for behandlingen af de sager inden for plantelovens område, der efter den foreslåede § 5, stk. 2, i planteloven henlægges til Plantenyhedsnævnet.

Det forventes, at der på dette område fastsættes et årligt gebyr for registrering af virksomheder, der ønsker at gøre brug af certificering af partier af frø m.v. Gebyret forventes

fastsat til 500 kr., og det skal dække omkostninger til administration og vedligeholdelse af listen over registrerede virksomheder samt kontrol af virksomhedernes oplysninger.

Der forventes dertil fastsat et gebyr på 20 kr. for certificering af et parti frø m.v. Gebyret dækker omkostninger til sagsbehandlingen af en anmeldelse, afgørelse, evt. klagesagsbehandling mv. Gebyret dækker også omkostninger til vedligeholdelse og udvikling af de dele af det IT-system (FCS), der anvendes til automatiseret sagsbehandling af anmeldelser om certificering.

Det forventes, at der vil blive fastsat et gebyr på 500 kr. for afgørelse vedrørende optagelse af en sort på sortlisten. Et tilsvarende gebyr dækker afgørelse vedrørende dansk plantenyhedsbeskyttelse. Gebyrerne skal dække omkostninger til behandlingen af ansøgningen, herunder oplysning af sagen, høring af Fagudvalget for Sortsafprøvning, forelæggelse af sag for Plantenyhedsnævnet, afgørelse og evt. klagesagsbehandling. Gebyret dækker også omkostninger tilknyttet behandlingen af en sag, herunder f. eks. anmodning om aktindsigt.

Gebyrer vil skulle fastsættes og eventuelt efterfølgende justeres, så det sikres, at der er balance mellem indtægter og omkostninger over en 4-årig periode. Miljø- og Fødevarerministeriet vil i overensstemmelse med budgetvejledningens afsnit 2.3.1.2 årligt vurdere, om omkostninger skal reduceres, eller om gebyrsatser skal justeres for at sikre denne balance.

Gebyrer i forbindelse med plantenyhedsbeskyttelse vil fortsat blive fastsat med hjemmel i plantenyhedslovens § 25.

Der er i stk. 3 til tekstanmærkning nr. 167 til § 24 på finansloven hjemmel til, at en privat juridisk person opkræver gebyrer, i forbindelse med afgørelser vedrørende og løsning af opgaver, der er delegeret i medfør af tekstanmærkningens stk. 1. Det drejer sig om opgaver inden for certificering af planteformeringsmateriale, sortsadministration og plantenyhedsbeskyttelse.

Det er imidlertid Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt, at hjemlen til at fastsætte regler om opkrævning for de pågældende opgaver, fremover vil være at finde i planteloven.

Det foreslås derfor, at der indsættes et *§ 13, stk. 4*, i planteloven, hvorefter ministeren i regler fastsat efter bestemmelsens stk. 1 kan fastsætte nærmere regler om den private juridiske persons opkrævning af gebyr i forbindelse med opgaver henlagt i medfør af den foreslåede § 22, stk. 2.

Det er hensigten med bestemmelsen dels at lade den private juridiske person, der får delegeret kompetencer efter den foreslåede § 22, stk. 2, opkræve betaling herfor, i det omfang der er fastsat en sådan betaling efter plantelovens § 13, stk. 1.

Derudover vil der med hjemmel i plantelovens § 13, stk. 1, kunne fastsættes regler om, at Plantenyhedsnævnet opkræver betaling for de opgaver, der er henlagt til nævnet efter regler

udstedt i medfør af den foreslåede § 5, stk. 2, i planteloven. Sekretariatsfunktionen for Plantenyhedsnævnet vil efter den foreslåede § 22, stk. 2, i plantenyhedsloven kunne henlægges til en privat juridisk person, og denne vil i medfør heraf også kunne opkræve betaling (gebyrer) for de opgaver, der udføres.

Hvis en virksomhed har fået afprøvet en sort i et andet EU-medlemsland, vil Plantenyhedsnævnet kunne indhente resultatet af denne afprøvning for anmelderen. Det vil påhvile anmelderen at afholde udgifterne til myndighederne i det pågældende EU-medlemsland, hvorimod omkostningerne til Plantenyhedsnævnets bistand er indeholdt i det gebyr, som opkræves af nævnet.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Der vil være mindre administrative konsekvenser for Landbrugsstyrelsen i forbindelse med administration af de udpegningsordninger, der følger af lovforslaget. Det drejer sig om omkostninger til behandling af ansøgninger og til efterfølgende tilsyn med udpegede virksomheder.

[Landbrugsstyrelsens afgørelser vedrørende udpegningsordninger vil kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der vil have omkostninger til behandling af eventuelle klager.

For så vidt angår lovforslagets efterlevelse af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, vurderer Miljø- og Fødevarerministeriet, at lovforslaget ved at samle de beføjelser, der ved tekstanmærkning nr. 167 til finansloven med de øvrige regler i planteloven, bidrager til en mere klar og enkel regulering af området. Samtidig sker der med den foreslåede ny struktur en klar sondring og opdeling mellem de opgaver i forbindelse med sortlistegodkendelse og certificering, der er myndighedsopgaver, og de opgaver, som virksomhederne fremover vil kunne få løst ved udpegede virksomheder.

Planteloven understøtter allerede i dag obligatorisk digital kommunikation, jf. lovens § 20. Der vil med hjemmel i denne bestemmelse også kunne fastsættes krav om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med administrationen af de udpegningsordninger, der foreslås med den foreslåede § 5 a i planteloven. Endvidere vil der med hjemmel i plantelovens § 20, stk. 2, kunne stilles krav om brug af særlige it-systemer og særlige digitale formater, herunder brug af Digital Post, digital signatur og evt. anvendelse af Miljø- og Fødevarerministeriets portalløsning Tast selv-service.

Særligt sagsbehandlingen på området omkring certificering af partier af frø mv. er i dag i høj grad automatiseret ved TystofteFondens it-system. For bl.a. at fastholde muligheden for den automatiserede sagsbehandling, når afgørelseskompetencen på området foreslås overført til Plantenyhedsnævnet, er der med lovforslaget skabt mulighed for, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter regler om, at nævnets sekretariat kan træffe afgørelser på nævnets vegne. Det vurderes at være relevant særligt i de tilfælde, hvor afgørelsen kan træffes ved automatiseret sagsbehandling, og det vurderes at være i overensstemmelse med det

trede princip om at muliggøre automatisk sagsbehandling. Endvidere skabes mulighed for fortsat at anvende et eksisterende og velfungerende IT-system.

Der fastsættes ikke med lovforslaget nye indberetningskrav. Udpegningsordningen vil indebære, at viden om afprøvningsaktiviteter vil blive oparbejdet blandt flere mulige aktører. Der forventes som følge heraf fastsat kriterier for udpegningen, hvorefter en udpeget virksomhed skal stille afprøvningsaktiviteterne til rådighed for enhver på lige vilkår, hvilket vil muliggøre genbrug af data.

Den behandling af personoplysninger, som foretages i forbindelse med private juridiske personers udførelse af de opgaver, der med lovforslaget foreslås skabt mulighed for delegation af, vil i det hele være omfattet af de gældende databeskyttelsesretlige regler, dvs. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse), EU-Tidende 2016, nr. L 119, s. 1 (databeskyttelsesforordningen), og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

IT-systemer, der anvendes i forbindelse med sagsbehandlingen, skal være udformet, så de er i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens regler herom. Det gælder f. eks. databeskyttelsesforordningens art. 25 om databeskyttelse gennem design, hvorefter den dataansvarlige allerede fra tidspunktet, hvor midlerne for behandlingen fastlægges, skal gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger, som er designet med henblik på at sikre en effektiv implementering af de grundlæggende databeskyttelsesprincipper. Derudover gælder databeskyttelsesforordningens art. 32, stk. 1 og 2, hvorefter den dataansvarlige og databehandleren skal gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre et sikkerhedsniveau, der passer til de foreliggende risici.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, men den udpegningsordning, der foreslås indført, vil muliggøre, at opgaver, der i dag løses af TystofteFonden efter delegation, vil kunne udføres af udpegede virksomheder, og at finansieringen af opgaverne derfor vil kunne overgå fra gebyr til fri prisdannelse blandt de konkurrerende udpegede virksomheder.

Det vurderes ikke, at der er administrative konsekvenser forbundet med bemyndigelsen til at henlægge ministerens kompetencer efter loven til en privat juridisk person, idet de opgaver, der påtænkes delegeret, allerede i dag varetages af TystofteFonden.

Tilsvarende vurderes det, at der ikke er administrative konsekvenser for erhvervet forbundet med at henlægge kompetencen til at træffe afgørelse om godkendelse af sorter på sortslisten og certificering til Plantenyhedsnævnet.

Med den foreslåede ordning, vil ministeren som noget nyt kunne udpege virksomheder til at forestå afprøvning af sorter og kontroldyrkning samt til at kunne fastsætte regler om en udpegningsordning for virksomheder til at foretage officiel avlskontrol og prøvetagning. Det vurderes, at der er administrative konsekvenser for erhvervslivet knyttet til udpegningsordningerne. Det drejer sig om omkostninger i forbindelse med udarbejdelse af ansøgning om udpegningsordning samt om omkostninger forbundet med efterfølgende myndighedstilsyn med de udpegede virksomheder.

Udpegningsordningen er en éngangsforanstaltning, idet den vil være gyldig indtil den måtte blive tilbagekaldt med et givent varsel. Omkostninger i forbindelse med tilsyn vil være tilbagevendende, idet der vil være tale om periodisk efterfølgende tilsyn.

Det vurderes, at der er få virksomheder, der vil gøre brug af muligheden for at blive udpeget, og omkostningerne i forbindelse med ansøgning og tilsyn vurderes derfor også at være væsentligt under 4 mio. kr.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget skal bidrage til implementeringen af de gældende EU-direktiver om produktion og handel med frø og planteforneringsmateriale.

Følgende EU-direktiver omhandler krav forbundet med handel med frø og sædekorn:

- Rådets direktiv 66/401/EØF om handel med frø af foderplanter
- Rådets direktiv 66/402/EØF om handel med sædekorn
- Rådets direktiv 2002/53 om den fælles sortsliste over landbrugsplantearter
- Rådets direktiv 2002/54/EF om handel med bederoefrø
- Rådets direktiv 2002/55/EF om handel med grøntsagsfrø
- Rådets direktiv 2002/57/EF om handel med frø af olie- og spindplanter

Direktiverne om handel med frø opstiller visse krav, der skal være opfyldt, før frø og planteforneringsmateriale må bringes i handlen, særligt krav til opformering af varen og til kvalitet af det markedsførte forneringsmateriale. Det er bl.a. en betingelse for certificering af frø efter de nævnte direktiver, at det ved officiel undersøgelse eller ved undersøgelse under officielt tilsyn af en prøve af det pågældende parti er konstateret, at en række nærmere betingelser relateret til frøets sortsægtighed og spireevne m.v. er opfyldt.

Sortslistedirektivet stiller som betingelse for optagelse på sortslisten bl.a., at det ved officiel undersøgelse er konstateret, at sorten er selvstændig, stabil og tilstrækkeligt ensartet og har tilfredsstillende dyrknings- og brugsværdi.

Udtrykket "officielle foranstaltninger" er i direktiverne defineret som de foranstaltninger, der træffes a) af en stats myndigheder, eller b) på en stats ansvar af offentlig- eller privatretlige juridiske personer, eller c) når det drejer sig om hjælpeforanstaltninger ligeledes under en stats kontrol, af autoriserede fysiske personer, på betingelse af, at de under litra b) og c) nævnte personer ikke har personlig økonomisk fordel af resultatet af disse foranstaltninger, jf. f.eks. artikel 2 sortslistedirektivet.

Dette lovforslag giver miljø- og fødevareministeren kompetence til at udpege private aktører til at foretage kontroldyrkning til brug for certificering efter direktiverne om handel med frø samt SES- og værdiafprøvning til brug for optagelse af en sort på sortslisten efter direktivet om den fælles sortsliste. Den særlige udpegningsordning skal sikre, at opgaverne stadig varetages som officielle foranstaltninger på statens ansvar, selvom de udføres af privatretlige juridiske personer.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

[...]

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ja, til administration af udpegningsordning.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ja, væsentligt mindre end 4 mio. kr.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	(Beskriv forholdet til EU-retten/anfør »Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter«)	
[Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering] / [Går videre end minimumskrav i EU-regulering] (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

§ 3 i lov om plantenyheder, jf. lbkg. nr. 10 af 4. januar 2017 (herefter plantenyhedsloven), vedrører anmeldelse af sorter med henblik på optagelse i Plantenyhedsregistret.

Efter bestemmelsens stk. 3 kan Plantenyhedsnævnet afkræve anmelderen de oplysninger, der anses for nødvendige for behandling af anmeldelsen, og nævnet kan fastsætte en frist herfor. Nævnet kan efter plantenyhedslovens § 3, stk. 3, 2. pkt., yderligere kræve materiale til brug ved afprøvning, jf. § 9, fremsendt til nærmere fastsatte tidspunkter.

Det foreslås, at plantenyhedslovens § 3, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

Bestemmelsen har en sammenhæng til plantenyhedslovens § 9, stk. 1, 2. pkt. hvorefter Plantenyhedsnævnet i fornødent omfang foranstalter afprøvning af sorten.

Med lovforslaget § 1, nr. 3, foreslås § 9, stk. 1, 2. pkt. imidlertid ændret således, at det ikke er Plantenyhedsnævnet, der i fornødent omfang foranstalter afprøvning af en sort, men nævnet kan i stedet kræve, at anmelderen sørger for afprøvning i fornødent omfang.

Da Plantenyhedsnævnet med den foreslåede ændring af § 9, stk. 1, 2. pkt., ikke selv vil skulle foranstalte afprøvning af en sort, er bestemmelsen om fremsendelse af materiale til nævnet til brug for nævnets afprøvning overflødig.

Til nr. 2.

Efter plantenyhedslovens § 5 kan Plantenyhedsnævnet slette en anmeldelse af dagbogen, hvis anmelderen ikke fremkommer med oplysninger eller afprøvningsmateriale, som nævnet har krævet efter § 3, stk. 3, inden udløbet af den frist, nævnet har fastsat.

Det foreslås, at plantenyhedslovens § 5 ændres, således at "eller afprøvningsmateriale" udgår af bestemmelsen.

Muligheden for at slette en anmeldelse af dagbogen, hvis anmelderen ikke fremkommer med afprøvningsmateriale, som nævnet har krævet efter § 3, stk. 3, inden udløbet af den frist, nævnet har fastsat, har en sammenhæng til plantenyhedslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., hvorefter Plantenyhedsnævnet i fornødent omfang foranstalter afprøvning af sorten.

Med lovforslaget § 1, nr. 3, foreslås § 9, stk. 1, 2. pkt. imidlertid ændret således, at det ikke er Plantenyhedsnævnet, der i fornødent omfang foranstalter afprøvning af en sort, men nævnet kan i stedet kræve, at anmelderen sørger for afprøvning i fornødent omfang.

Da Plantenyhedsnævnet med den foreslåede ændring af § 9, stk. 1, 2. pkt., ikke selv vil skulle foranstalte afprøvning af en sort, er bestemmelsen om fremsendelse af materiale til nævnets brug for afprøvningen foreslået ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og som følge heraf er en bestemmelse om konsekvenser af manglende fremsendelse af det pågældende materiale ligeledes overflødig.

Med den foreslåede ændring, ændres der ikke i øvrigt på, at Plantenyhedsnævnet kan slette en anmeldelse af dagbogen, hvis anmelderen ikke fremkommer med oplysninger, som nævnet har krævet efter § 3, stk. 3, inden udløbet af den frist, nævnet har fastsat.

De oplysninger, som Plantenyhedsnævnet kan kræve, omfatter også oplysninger om afprøvning, herunder om afprøvning som nævnet har krævet efter den foreslåede ændring af § 9, stk. 1, 2. pkt.

Sådanne oplysninger kan også udgøre materiale, herunder fx standardprøve af sorten, som stammer fra den prøve, der er anvendt af en udpeget virksomhed til afprøvning af sorten.

Til nr. 3.

Efter plantenyhedslovens § 9, stk. 1, skal Plantenyhedsnævnet, inden en anmeldt sort kan opnå beskyttelse, jf. dog § 21, konstatere, om sorten kan anses at opfylde betingelserne herfor, herunder om den har de særlige egenskaber, der er nævnt i anmeldelsen. Efter plantenyhedslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., foranstalter Plantenyhedsnævnet i fornødent omfang afprøvning af sorten til konstatering heraf.

Efter den gældende bestemmelse skønner Plantenyhedsnævnet, om afprøvning er nødvendig, eller om foreliggende afprøvningsresultater tilstrækkeligt klart viser, at sorten må anses for at opfylde betingelserne for beskyttelse.

Efter bestemmelsen vil Plantenyhedsnævnet derfor foranstalte afprøvning af sorten, såfremt foreliggende afprøvningsresultater ikke vurderes tilstrækkelige.

En sådan behandling af sager om anmeldelse af sorter med henblik på optagelse i Plantenyhedsregistret, hvorefter Plantenyhedsnævnet foranstalter en afprøvning af en sort, harmonerer ikke med den ordning, der foreslås indført i forbindelse med afprøvning af sorter, og hvor afprøvningen forestås af virksomheder, der er udpeget hertil. Der henvises herved til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, og § 2, nr. 2.

Det vurderes dog fortsat relevant, at Plantenyhedsnævnet kan kræve afprøvning af en sort i fornødent omfang. Det vil fortsat være relevant i de tilfælde, hvor eksisterende afprøvningsresultater vurderes utilstrækkelige til at vurdere, om sorten kan opnå plantenyhedsbeskyttelse. Det drejer sig om afprøvning af, om en sort opfylder de krav for beskyttelse, der fremgår af plantenyhedslovens § 1.

Det foreslås derfor, at plantenyhedslovens § 9, stk. 1, 2. pkt. ændres således, at nævnet i fornødent omfang kræver afprøvning af sorten til konstatering af, om sorten kan anses at

opfylde betingelserne for at opnå beskyttelse, herunder om den har de særlige egenskaber, der er nævnt i anmeldelsen.

Ændringerne medfører, at Plantenyhedsnævnet som led i sagsbehandlingen kan kræve, at anmelderen tilvejebringer yderligere afprøvning af sorten. Der vil med hjemmel i plantenyhedslovens § 3, stk. 3, kunne fastsættes en nærmere frist for at anmelderen fremsender afprøvningsresultater, og såfremt påkrævede afprøvningsresultater ikke fremsendes inden fristen, vil nævnet efter plantenyhedslovens § 5 kunne slette en anmeldelse af dagbogen.

Til nr. 4

Efter Plantenyhedslovens § 9, stk. 2, kan anmelderen afkræves et gebyr til dækning af nævnets omkostninger ved en afprøvning.

Bestemmelsen har en sammenhæng til plantenyhedslovens § 9, stk. 1, 2. pkt. hvorefter Plantenyhedsnævnet i fornødent omfang foranstalter afprøvning af en anmeldt sort.

Idet plantenyhedslovens § 9, stk. 1, nr. 2, med lovforslagets § 1, nr. 3, foreslås ændret, således at Plantenyhedsnævnet ikke foranstalter en afprøvning af en sort, men i stedet kan kræve, at en anmelder sørger for afprøvning af en anmeldt sort, vil Plantenyhedsnævnet ikke have omkostninger til afprøvning. Der er derfor heller ikke behov for en hjemmel til at opkræve gebyr for afprøvningen.

Baggrunden for, at nævnet fremover ikke skal kunne foranstalte en afprøvning men i stedet kræve denne er, at udpegede virksomheder fremover skal kunne forestå afprøvningen af sorter, jf. lovforslagets § 2, nr. 2. Udpegningsordningen efter § 2, nr. 2, omfatter bl.a. afprøvning i forbindelse med sortlistegodkendelse, men da SES-afprøvningen i forbindelse med sortlistegodkendelse og plantenyhedsbeskyttelse er en og samme afprøvning, vil det også være relevant og hensigtsmæssigt, at afprøvningskompetencerne efter de to lovområder ensrettes.

Det foreslås derfor, at plantenyhedslovens § 9, stk. 2, nyaffattes således, at det bestemmes, at afprøvning af om en sort kan anses for at opfylde betingelserne for at opnå plantenyhedsbeskyttelse skal foretages af en privat juridisk person, der er udpeget i medfør af § 5 a, stk. 1, i lov om planter og plantesundhed m.v.

Bestemmelsen medfører, at afprøvningen i forbindelse med plantenyhedsbeskyttelse, på samme måde som det er tilfældet for afprøvningen i forbindelse med sortlistegodkendelse, fremover skal kunne foretages af en udpeget virksomhed. Det vil som følge af ændringen ikke længere være Plantenyhedsnævnet, der foranstalter en anmeldt sort afprøvet, men afprøvningen vil skulle foretages af en udpeget virksomhed.

Ophævelsen medfører derfor, at det alene er virksomheder, der er udpeget hertil, der kan foretage afprøvning af, om en sort opfylder de betingelser der stilles efter plantenyhedslovens § 1, for at en sort kan opnå plantenyhedsbeskyttelse.

Til nr. 5

Ved lov nr. 967 af 4. december 2002 (Sanering af nævn og udvalg i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri m.v.) blev bl.a. plantenyhedslovens § 19, stk. 1, ophævet, og § 19, stk. 2, blev herefter til § 19, stk. 1. Ved en fejl blev der ikke ved ændringsloven foretaget konsekvensrettelser af henvisningen til § 19, stk. 2, der blev til § 19, stk. 1, i plantenyhedslovens § 19, stk. 3, der blev til § 19, stk. 2.

Det foreslås, at henvisningen i plantenyhedslovens § 19, stk. 2 til plantenyhedslovens § 19, stk. 2, ændres, så den retteligt henviser til plantenyhedslovens § 19, stk. 1.

Der er tale om ændring af lovteknisk karakter.

Til nr. 6

Efter plantenyhedslovens § 22, stk. 2, fastsætter ministeren Plantenyhedsnævnets sammensætning og funktion i nævnets forretningsorden.

Plantenyhedsnævnets forretningsorden er offentliggjort på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, og den indeholder bl.a. bestemmelser om, at nævnet sekretariatsbetjenes af NaturErhvervstyrelsen (i dag Landbrugsstyrelsen). Sekretariatsbetjeningen er dog delegeret til TystofteFonden, jf. § 5, stk. 3, i delegationsbekendtgørelsen.

Det foreslås, at plantenyhedslovens § 22, stk. 2, suppleres, så det af bestemmelsen fremgår, at ministeren fastsætter Plantenyhedsnævnets sammensætning og funktion i nævnets forretningsorden, og at ministeren herunder kan fastsætte, at nævnets sekretariatsfunktion helt eller delvis udøves af en privat juridisk person, og at den private juridiske person som led i sekretariatsfunktionen kan træffe visse forvaltningsafgørelser på nævnets vegne.

Baggrunden for, at bestemmelsen foreslås suppleret med en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler om at nævnets sekretariatsfunktion kan udøves af en privat juridisk person, er, at Plantenyhedsnævnet med lovforslagets § 2, nr. 1, kan tillægges opgaver med at træffe afgørelser om godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortsliste og om certificering af planteformeringsmateriale i medfør af regler udstedt efter lov nr. 58. af den 28. januar 2020 om planter og plantesundhed m.v. (herefter planteloven). For så vidt angår Plantenyhedsnævnets opgaver med at administrere bestemmelserne i plantenyhedslovens kapitel 2 og 3, påtænkes bemyndigelsen udnyttet til i nævnets forretningsorden at fastsætte, at nævnets sekretariatsfunktion udøves af TystofteFonden.

Det er ikke hensigten, at der som følge af bemyndigelsen ændres på den nuværende kompetencefordeling mellem sekretariat og nævn for så vidt angår afgørelser efter plantenyhedsloven. Det indebærer også, at det fortsat vil være Plantenyhedsnævnet, der træffer afgørelse om optagelse af en sort i Plantenyhedsregistret og om godkendelse af sortsnavne.

For så vidt angår de opgaver, som Plantenyhedsnævnet påtænkes tillagt i medfør af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, nr. 1, er det ligeledes tanken, at nævnets sekretariatsfunktion fortsat skal udøves af TystofteFonden.

På området omkring certificering af partier af frø mv. påtænkes der givet mulighed for at Plantenyhedsnævnets kompetence til at træffe afgørelse i størstedelen af afgørelserne delegeres til nævnets sekretariat i TystofteFonden.

Afgørelserne om certificering har i særlig høj grad karakter af ren ekspedition, hvor der kun helt undtagelsesvist foretages en konkret vurdering af en kontroldyrkning. Afgørelserne, som på nuværende tidspunkt årligt tæller op til 15.000, udstedes i dag i praksis ved, at resultater fra avls- og partikontrol, herunder kontroldyrkning, indtastes i TystofteFondens sagsbehandlings-system, som i praksis udsteder certificeringen ved automatiseret sagsbehandling.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder derfor ikke, at der er betænkeligheder ved at lade sekretariatet træffe afgørelse om certificering.

Det vil derfor være muligt med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse at bestemme, at Plantenyhedsnævnets kompetence til at træffe afgørelse om certificering og forlængelse af gyldighedsperioden for et certificeret parti efter markfrøbekendtgørelsens §§ 14-17, sædekornsbekendtgørelsen §§ 14-16, § 18 og § 19 og grønsagsfrøbekendtgørelsens §§ 18 og 20, delegeres til nævnets sekretariat.

Muligheden for at delegerer nævnets kompetence til at træffe afgørelse til sekretariatet vil være begrænset til tilfælde, hvor afgørelsen hviler på et klart og ikke-skønsmæssigt grundlag.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.

Til nr. 7

Efter plantenyhedslovens § 25, nr. 1, kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte bestemmelser om gebyrer til dækning af udgifterne ved behandling af anmeldelser, jf. § 3, stk. 4, og ved forlængelse af beskyttelsesbrevets gyldighed, jf. § 12, stk. 2, samt til hel eller delvis dækning af udgifter ved afprøvning, jf. § 9, stk. 2.

Det foreslås, at "samt til hel eller delvis dækning af udgifter ved afprøvning, jf. § 9, stk. 2," udgår.

Ændringen er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 4, hvorefter plantenyhedslovens § 9, stk. 2, foreslås ophævet. Om baggrunden herfor henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Til nr. 8 Ved lov nr. 1086 af 20. december 1995 om ændring af lov om plantenyheder blev plantenyhedslovens § 19, stk. 1, ophævet, og § 19, stk. 2-4, blev herefter til § 19, stk. 1-3. Ved en fejl blev der ikke ved ændringsloven foretaget konsekvensrettelse af henvisningen til § 19, stk. 3, der blev til § 19, stk. 2, i plantenyhedslovens § 28.

Ved lov nr. 967 af 4. december 2002 (Sanering af nævn og udvalg i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri m.v.) blev bl.a. plantenyhedslovens § 19, stk. 1 ophævet, og § 19, stk. 2, blev herefter til § 19, stk. 1. Ved en fejl blev der heller ikke ved denne ændringslov foretaget konsekvensrettelse af henvisningen til plantenyhedslovens § 19 i plantenyhedslovens § 28.

Det foreslås, at henvisningen i plantenyhedslovens § 28 til plantenyhedslovens § 19, stk. 3, ændres, så den retteligt henviser til plantenyhedslovens § 19, stk. 1.

Der er tale om ændring af lovteknisk karakter.

Til § 2

Til nr. 1

Efter plantelovens § 5, stk. 1, fastsætter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling regler om produktion og handel med planter, herunder om afprøvning og godkendelse af sorter af landbrugs- og havebrugsplantearter med henblik på optagelse på sortliste og af formeringsmateriale af slægter og arter af træer med henblik på optagelse på kåringslisten, om klassificering og godkendelse til salg på grundlag af oprindelse, anvendelse, sundhed, kvalitet og behandling, om dokumentation, egenkontrol, indførsel, udførsel, pakning og mærkning samt regnskab over lager, køb og salg.

Bestemmelsen rummer bl.a. hjemmel til at fastsætte regler om godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortliste og om certificering af planteformeringsmateriale.

Det foreslås, at der i bestemmelsen indsættes et stk. 2, hvorefter ministeren i regler fastsat efter stk. 1 om godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortliste og om certificering af planteformeringsmateriale, kan fastsætte regler om, at afgørelser træffes af det Plantenyhedsnævn, der er nedsat i medfør af § 22 i lov om plantenyheder.

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås en ordning, hvorefter det skal være muligt at udpege private juridiske personer til at kunne foretage afprøvning af sorter til brug for sortlistegodkendelse og certificering. Der henvises herved til bemærkningerne til § 2, nr. 2.

Muligheden for udpegning af andre sortsafprøvere kan efter Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse indebære, at TystofteFonden får en u hensigtsmæssig dobbeltrolle, hvis fondens

nuværende afgørelseskompetence inden for sortslisteoptagelse og certificering af frø m.v. opretholdes, samtidig med at TystofteFonden kan udpeges som officiel sortsafprøver og kontroldyrker efter de foreslåede regler.

Et sammenfald af afgørelseskompetencen og afprøvningskompetencen kan således efterlade det indtryk, at TystofteFonden har en særstilling i forhold til andre udpegede virksomheder, hvis fonden som den eneste udpegede virksomhed både kan forestå officiel afprøvning, kontroldyrkning og træffe den formelle forvaltningsafgørelse på baggrund af afprøvningsresultaterne.

Det vurderes derfor at være mest hensigtsmæssigt at henlægge den egentlige afgørelseskompetence for så vidt angår optagelse på sortlisten og certificering hos Plantenyhedsnævnet.

Det er hensigten med bemyndigelsen, at Plantenyhedsnævnet fremover skal tillægges kompetencen til at træffe de afgørelser, som TystofteFonden i dag træffer efter bestemmelserne i kapitel 2 og 5 i sortslisitebekendtgørelsen.

Det drejer sig om afgørelser om optagelse af sorter, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1, optagelse af landracer eller sorter af landbrugsarter og grønsagsarter, hvis oprindelsesregion omfatter Danmark, jf. § 5, stk. 1, optagelse af bevaringssorter, jf. § 7, optagelse af hobbysorter, jf. § 8 og § 5, stk. 2, samt afgørelser om afvisning m.v. efter sortslisitebekendtgørelsens § 9 og § 10. Herudover påtænkes bemyndigelsen udnyttet til at tillægge Plantenyhedsnævnet kompetencen til at træffe afgørelse om forlængelse af godkendelsen, jf. § 14, og tilbagekaldelse efter § 16.

I forhold til området vedr. certificering af partier af frø mv. påtænkes de afgørelser, der i dag træffes af TystofteFonden vedr. certificering og forlængelse af gyldighedsperioden for et certificeret parti efter §§ 14-17 i markfrøbekendtgørelsen, §§ 14-16, § 18 og § 19 i sædekornsbekendtgørelsen og §§ 18 og 20 i grønsagsfrøbekendtgørelsen tillagt Plantenyhedsnævnet.

Det bemærkes i den forbindelse, at ministeren med den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 1, nr. 6, kan fastsætte regler om, at nævnet sekretariatbetjenes af en privat juridisk person, og at den private juridiske person som led i sekretariatsbetjeningen kan træffe visse forvaltningsafgørelser på nævnets vegne. Sekretariatsfunktionen påtænkes aktuelt tillagt TystofteFonden, og TystofteFonden forventes tillagt kompetencen til at træffe visse afgørelser vedrørende certificering. For en nærmere redegørelse om bemyndigelsens omfang henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 2.

Der foreslås indsat en § 5 a. Bestemmelsen er ny, og den indeholder den regulering, der er nødvendig for etablering af udpegningsordninger vedrørende afprøvning af sorter til brug for sortslisitegodkendelse og kontroldyrkning, prøvetagning og avlskontrol til brug for certificering.

Ifølge tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling bl.a. henlægge opgaver inden for certificering af planteforneringsmateriale og sortsadministration til en privat juridisk person. Ministeren kan herunder overlade til den private juridiske person at løse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, dels delegere kompetence til at træffe forvaltningsafgørelser til den juridiske person.

Bemyndigelsen er udnyttet til at henlægge opgaver vedrørende afprøvning og kontroldyrkning i Danmark til TystofteFonden.

Efter § 3 i sortslistebekendtgørelsen, optager TystofteFonden en sort på sortsliste, hvis der på grundlag af en officiel afprøvning hos TystofteFonden eller hos en tilsvarende akkrediteret institution i en anden EU-medlemsstat, herunder især ved prøvedyrkning, kan konstateres, at sorten er selvstændig, ensartet, stabil og har en tilfredsstillende dyrkningsværdi konstateret ved prøvedyrkning i Danmark.

Det følger endvidere af markfrøbekendtgørelsens § 25, stk. 1, sædekornbekendtgørelsens § 24, stk. 1, og grønsagsfrøbekendtgørelsen § 21, stk. 1, at et parti af sædekorn eller frø først må sælges, når det er certificeret. Ifølge markfrøbekendtgørelsens § 12 skal en virksomhed, der ønsker et frøparti certificeret, foranledige at en prøve, der er udtaget af partiet, efter bekendtgørelsens § 8, kontroldyrkes med henblik på konstatering af, om partiet overholder normerne i bekendtgørelsens bilag 3 og 5 for sortsægthed og indhold af anden sort. Denne kontroldyrkning kan ifølge bekendtgørelsens § 12, stk. 3, foretages af TystofteFonden eller af myndigheden i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller medlemsstat af det Europæiske Økonomiske Samarbejde.

Tilsvarende regler for kontroldyrkning findes i sædekornsbekendtgørelsens § 12 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 16.

Henlæggelsen af kompetencen til at foretage afprøvning og kontroldyrkning i Danmark til TystofteFonden foreslås erstattet af en udpegningsordning.

Det foreslås derfor i *stk. 1*, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan udpege private juridiske personer, der skal foretage afprøvning af sorter til brug for sortslistegodkendelse og certificering i medfør af regler fastsat efter § 5.

Baggrunden for forslaget er, at Miljø- og Fødevareministeriet finder det hensigtsmæssigt, at opgaver i forbindelse med sortslistegodkendelse og certificering af planteforneringsmateriale, der ikke har karakter af myndighedsudøvelse, fremadrettet også kan løses af private juridiske personer på baggrund af en fri prisfastsættelse. Tilsvarende gør sig gældende vedr. plantenyhedsbeskyttelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Det drejer sig i det væsentlige om opgaver vedrørende sortsafprøvningen i forbindelse med sortslistegodkendelse og kontroldyrkning i forbindelse med certificering af planteforneringsmateriale m.v.

Udpegning som officiel sortsafprøver vil indebære, at den pågældende for det første får beføjelse til at foretage afprøvning af, om en sort er selvstændig, ensartet og stabil, jf. sortslistebekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1, litra a-c, samt om sorten har en tilfredsstillende dyrknings- og nytteværdi, jf. samme bestemmelses litra d. For det andet får officielle sortsafprøvere beføjelse til at udføre kontroldyrkning efter markfrøbekendtgørelsens § 12, sædekornsbekendtgørelsen § 12 og grønsagsfrøbekendtgørelsens § 16.

Det forventes, at ministeren ved bekendtgørelse vil delegere kompetencen til at udpege virksomheder efter den foreslåede § 5 a, stk. 1, til Landbrugsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 2*, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om udpegning efter *stk. 1*, herunder om kriterier og vilkår for udpegning, om ansøgningsprocedure og om tilbagekaldelse og ophør af en udpegning.

Det er tanken, at ministerens bemyndigelse til at fastsætte kriterier for udpegning skal udnyttes på en måde, som sikrer et højt fagligt og teknisk niveau i afprøvningsaktiviteterne samt uafhængighed af uvedkommende interesser.

Der forventes stillet krav om, at den pågældende virksomhed eller organisation har teknisk frø- og sortsafprøvning som et vedtægtsmæssigt hovedformål. Det er videre tanken at fastsætte krav om, at virksomheden eller organisationen ikke må være under bestemmende indflydelse fra en anden virksomhed eller person, som har direkte eller indirekte økonomisk fordel af resultatet af dyrkningsafprøvningen. Derudover forventes stillet krav om, at virksomheden eller organisationen stiller afprøvningsaktiviteterne til rådighed for enhver på lige vilkår.

Endvidere forventes bemyndigelsen udnyttet til at stille krav om, at virksomheden eller organisationen har de fornødne akkrediteringer og kvalificeret personale m.v. til at foretage både SES- og værdi-afprøvning samt kontroldyrkning. Samlingen af alle tre former for afprøvningsaktivitet hos alle officielle sortsafprøvere sikrer den højeste fællesnævner for det faglige og tekniske niveau i den forstand, at den pågældende virksomhed eller organisation til enhver tid skal leve op til de strengeste af de krav, som stilles til henholdsvis SES-afprøvning, værdiafprøvning eller kontroldyrkning. Det betyder bl.a., at en officiel sortsafprøver ikke kan fravælge én af de tre former for afprøvning, da der er tekniske og faglige fordele ved at holde disse opgaver samlet. Det vil være hensigtsmæssigt at stille krav om akkreditering, og her tænkes navnlig på CPVO-akkreditering for sortsafprøvning.

Det er hensigten at fastsætte regler om, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller den, ministeren bemyndiger hertil, fører periodisk efterfølgende tilsyn med officielle sortsafprøvere. Det periodiske tilsyn skal bl.a. sikre, at den officielle sortsafprøver fortsat overholder betingelserne for udpegningen og generelt har tilrettelagt afprøvningsaktiviteterne i overensstemmelse med bl.a. de krav, der er omtalt i afsnit 2.1.1 ovenfor.

Vurderingen af om en konkret afprøvning eller en konkret kontroldyrkning udgør et tilstrækkeligt grundlag for sortslistegodkendelse eller certificering træffes af Plantenyhedsnævnet i forbindelse med dettes afgørelse i den konkrete sag.

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling vil med hjemmel i bemyndigelsen desuden kunne fastsætte regler om ansøgningsproceduren og om perioden for udpegning. Det er tanken, at udpegning som officiel sortsafprøver sker indtil videre, idet en udpegning til enhver tid kan tilbagekaldes med et varsel på forventeligt ét år, dog således at igangværende opgaver må afsluttes.

For at sikre en hensigtsmæssig overgang til den nye ordning med udpegning er det endvidere tanken, at den nuværende ordning, hvor TystofteFonden varetager sortsafprøvningen, skal fortsætte indtil det tidspunkt, hvor den første officielle sortsafprøver er udpeget. Det foreslås på den baggrund, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling ved udnyttelse af bemyndigelsen kan træffe nærmere bestemmelse om ikrafttrædelse af udpegningsordningen og overgangsordninger i forbindelse med ophævelse af den nugældende ordning, hvor afprøvningsopgaverne er henlagt til TystofteFonden.

Det foreslås i *stk. 3*, at ministeren kan fastsætte regler om en ordning, hvorefter private juridiske personer kan udpeges til at udføre officiel avlskontrol og prøvetagning i medfør af regler fastsat efter § 5.

Baggrunden for bemyndigelsen er, at Miljø- og Fødevareministeriet på samme måde som officiel afprøvning finder det hensigtsmæssigt, at der indføres regler om, at officiel prøvetagning og officiel avlskontrol vil kunne varetages af private aktører, som er udpeget hertil af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller den, ministeren bemyndiger hertil.

Det er dog alene hensigten at indføre en udpegningsordning for officiel avlskontrol af præbasis- og basisfrø, hvis den nuværende forsøgsordning, som tillader avlskontrol under officielt tilsyn, ikke videreføres eller erstattes af en lignende forsøgsordning fremadrettet. Det er altså med andre ord hensigten at genindføre en ordning med mulighed for avlskontrol ved avlskontrollører, som er autoriseret hertil, hvis det er muligt efter en forsøgsordning, som på nuværende tidspunkt forventes at træde i kraft i starten af vækstsæsonen i 2020. Det betyder, at avlskontrol og prøvetagning af præbasis- og basisfrø som udgangspunkt stadig skal kunne ske af autoriserede avlskontrollører som i dag, hvis det fortsat bliver muligt med EU-kommissionens kommende gennemførelsesafgørelse. I det tilfælde er der ikke behov for at indføre en udpegningsordning.

Det er tanken, at bemyndigelsen skal udnyttes til at fastsætte hjemmel til udpegning samt de nærmere kriterier for udpegning som henholdsvis officiel prøvetager og officiel avlskontrollør.

Udpegning vil kunne ske for hver af disse aktiviteter for sig. De kriterier, der vil skulle fastsættes med hjemmel i den foreslåede bestemmelse, skal sikre et højt fagligt og teknisk niveau i afprøvningsaktiviteterne samt uafhængighed af uvedkommende interesser. Der vil således også med hjemmel i bestemmelsen kunne stilles krav om f.eks. ISTA-akkreditering for officielle prøvetagere.

Til nr. 3.

Efter plantelovens § 13, stk. 1, kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om betaling for omkostninger ved kontrolopgaver, der udføres efter loven eller regler fastsat i medfør af loven eller af Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af loven. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om betaling for særlige ydelser og ekspeditioner, herunder autorisationer, certificeringer, godkendelser, registreringer, tilladelser, undersøgelser, attestationer og dispensationer, der ydes i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov eller i henhold til Den Europæiske Unions forordninger om forhold, der er omfattet af loven.

Det foreslås, at der i plantelovens § 13 indsættes et *stk. 4*, hvorefter ministeren i regler fastsat efter stk. 1 kan fastsætte nærmere regler om private juridiske personers opkrævning af gebyr i forbindelse med opgaver henlagt i medfør af § 22, stk. 2.

Baggrunden for bestemmelsen er, at opkrævning af gebyr i forbindelse med opgaver vedrørende certificering af planteforneringsmateriale, sortsadministration og plantenyhedsbeskyttelse, der har været løst af en privat juridisk person, hidtil har været fastlagt med hjemmel i tekstanmærkning 167 ad 24.21.01 til § 24 til finansloven.

Der er i stk. 3 til tekstanmærkningen hjemmel til, at en privat juridisk person opkræver gebyrer, i forbindelse med afgørelser vedrørende og løsning af opgaver, der er delegeret i medfør af tekstanmærkningens stk. 1.

Det er imidlertid Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt, at hjemlen til at fastsætte regler om opkrævning for de pågældende opgaver fremover vil være at finde i planteloven.

Det er hensigten med bestemmelsen dels at lade den private juridiske person, der får delegeret kompetencer efter den foreslåede § 22, stk. 2, opkræve betaling herfor, i det omfang der er fastsat en sådan betaling efter plantelovens § 13, stk. 1.

Derudover vil der med hjemmel i plantelovens § 13, stk. 1, kunne fastsættes regler om, at Plantenyhedsnævnet opkræver betaling for de opgaver, der er henlagt til nævnet efter regler udstedt i medfør af den foreslåede § 5, stk. 2, i planteloven. Sekretariatsfunktionen for Plantenyhedsnævnet vil efter den foreslåede § 22, stk. 2, i plantenyhedsloven kunne henlægges til en privat juridisk person, og denne vil i medfør heraf også kunne opkræve betaling (gebyrer) for de opgaver, der udføres.

Til nr. 4.

Der foreslås indsat et *§ 22, stk. 2*, hvorefter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan henlægge løsning af visse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og afgørelsesvirksomhed, som følger af regler fastsat i medfør af lovens §§ 4, 5, 15 og 19, vedrørende autorisation og registrering af professionelle operatører, godkendelse af sorter af landbrugsplanter og havebrugsplanter med henblik på optagelse på sortliste og klassificering og godkendelse til salg, samt om tilsyn og kontrol med overholdelsen af disse regler og om

offentliggørelse af kontrolresultater til en privat juridisk person. Den private juridiske person er undergivet ministerens tilsyn med hensyn til alle opgaver, som denne har fået henlagt.

Bestemmelsen er ny i planteloven, og den vil afløse delegationsbemyndigelsen i stk. 1 til tekstanmærkning nr. 167 ad 24.21.01 til § 24 på finansloven, hvorefter ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan henlægge opgaver inden for certificering af planteforneringsmateriale, sortsadministration og plantenyhedsbeskyttelse til en privat juridisk person. Ministeren kan herunder dels overlade til den private juridiske person at løse opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, dels delegerer kompetence til at træffe forvaltningsafgørelser til den juridiske person.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at den nuværende ordning, hvorefter en række beføjelser inden for sortsadministrationen, der er henlagt til TystofteFonden, har været velfungerende, og at det har været oplevet som en succesfuld og god løsning i branchen.

Miljø- og Fødevareministeriet ønsker derfor også, at ordningen videreføres med de justeringer vedrørende udpegningsordninger, der følger af lovforslaget. Idet det er hensigten, at ordningen skal være af mere permanent karakter, bør hjemlen til at delegerer kompetencen til den private juridiske person overføres til planteloven.

Det er hensigten med bestemmelsen fortsat at henlægge løsningen af en række opgaver til TystofteFonden. Det drejer sig om de opgaver, som fonden varetager i dag, og som har karakter af myndighedsopgaver. Det drejer sig f.eks. om opgaver med autorisation af markkontrollører, prøvetagere, virksomheder og afdelinger, der benytter autoriserede prøvetagere og frøanalyselaboratorier, der er fastsat med hjemmel i plantelovens §§ 4 og 5. Det drejer sig også om afgørelsesvirksomhed i forbindelse med tilsyn og kontrol med virksomheders overholdelse af betingelser for autorisation m.v., jf. plantelovens § 15 og om offentliggørelse af kontrolresultater efter plantelovens § 19.

Afgørelser om tilbagekaldelse af autorisationer kan have meget indgribende karakter, og ministeren kan derfor også i medfør af plantelovens § 4 fastsætte regler om, at adressaten for en sådan afgørelse kan forlange afgørelsen indbragt for domstolene af ministeren. Det forventes på denne baggrund ikke, at kompetencen til at træffe afgørelse om tilbagekaldelse af autorisationer bliver delegeret til den private juridiske person i medfør af den foreslåede bemyndigelse.

Opgaver vedrørende afprøvning og kontroldyrkning vil efter den foreslåede § 5 a i planteloven kunne varetages af en udpeget virksomhed. Det er derfor ikke tanken med den foreslåede bemyndigelse, at delegerer disse opgaver til TystofteFonden. Hvis der med den foreslåede § 5 a, stk. 3, i planteloven, endvidere fastsættes en udpegningsordning for private aktører, der kan udføre officiel prøvetagning og officiel avlskontrol på samme måde som officiel afprøvning, vil disse opgaver endvidere ikke blive delegeret til TystofteFonden, men fonden kan blive udpeget som andre virksomheder.

TystofteFonden er allerede i dag underlagt bl.a. forvaltningslovens og offentlighedslovens regler i forhold til de opgaver, der er delegeret til fonden i medfør af tekstanmærkning nr. 167 til § 24 i finansloven, og det er hensigten, at det fortsat skal gøre sig gældende. Det er derfor hensigten, at der efter forhandling med justitsministeren, i medfør af forvaltningslovens § 1, stk. 3, fastsættes regler om, at forvaltningslovens regler skal finde anvendelse på administrationen af de opgaver, der påtænkes delegeret i medfør af bestemmelsen. Endvidere vil offentlighedsloven, bortset fra bestemmelserne i dennes §§ 11 og 12 og §§ 15-17, finde anvendelse for det arbejde, der udføres af den private juridiske person, der har fået tildeleret opgaven, idet der efter den foreslåede § 22, stk. 2, forventes delegeret kompetence til at træffe afgørelse på statens vegne.

Til § 3

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 15. maj 2020.

Det bemærkes, at loven ikke vil kunne gælde for Færøerne og Grønland, da hverken planteloven eller plantenyhedsloven gælder for Færøerne og Grønland.

Parallelopstilling: Udestår